

PORTFÓLIÓ

Ábrámovics Antal
(T0M08W)

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Neveléstudományi Intézet

**Drámapedagógia területen pedagógus-szakvizsgára felkészítő
(szakirányú továbbképzés) szak**

A drámapedagógia alkalmazása a pedagógiai gyakorlatban

Drámai nevelés a vizualitás tükrében

Belső konzulens: Dr. Gombos Péter
egyetemi docens
Neveléstudományi Intézet
Szakdidaktikai Tanszék

Külső konzulens: Vancsuráné Sárközi Angéla
Drámatanár

Készítette: Ábrámovics Antal

Kaposvár

2024

Tartalomjegyzék

1.Szakmai háttér	2
1.1 Szakmai életút bemutatása	2
1.2 Pedagógiai munkásságom	3
1.3 Alkotói munkásságom	6
1.4 A szakmai és személyes indítékok, elvárások a képzéssel kapcsolatban	7
1.5 Önértékelés: erősségek, fejlesztendő területek	7
1.6 Személyes célok, feladatok a képzés során	8
2. A szakmai fejlődést elősegítő tanulási eredmények	9
2.1 A kompetenciák fejlődését támogató dokumentumok reflektív bemutatása.....	11
2.2 A szakmai fejlődés tényeinek összegzése	16
2.3 Összegző reflexió a szakmai fejlődésről	17
3. További tanulási és fejlődési célok megfogalmazása	19
3.1 A képzésen tanultak beépítésének lehetőségei a saját munkába	19
3.2 Az elméleti ismeretek és a gyakorlati tapasztalatok összevetése, reflektálás	20
3.3 További szakmai tervek.....	20
4. Felhasznált irodalom:	21
5. Mellékletek	
6. Nyilatkozatok	

1. Szakmai háttér

1.1 Szakmai életút bemutatása

Tanulmányaimat Mohácson, a szülővárosomban kezdtem. Gyerekkorom óta nagy csodálattal voltam az olyan emberek iránt, akik létrehoznak, vagy alkotnak valamit. A képzőművészettel édesapám révén kerültem kapcsolatba, aki hobby szinten busóálarcokat készített. Ott sűrögtem, forogtam körülötte és próbáltam ellesni a technikát és azt a sajátos kifejezési formát, amit az ábrázolásában képviselt. „A szülői család minden esetben alapvető jelentőségű tanulási környezetet jelentett, egyfelől a konkrét ismeretek átadása, másfelől a tanuláshoz való viszony alakítása révén.”¹ Mohács egy kulturálisan gazdag kis város, betelepült népcsoportok által képviseltet, és ápolt művészetekkel.

Nagy hatással volt rám az általános iskolai rajztanárom K. I. festőművész, akinek rendszeresen voltak kiállításai a városban. Rengeteget fejlődött az eszközhasználatom és a kifejezési formám az ő útmutatásai alatt. Mindig arra vágytam, hogy majd egyszer nekem is lesz lehetőségem megmutatni a nagyközönségnek a saját alkotásaimat. Erre először tíz éves koromban került sor, egy pályázati kiírás kapcsán, közös kiállítás keretében. Azt a fajta szigorot és elhivatottságot, amit ő képviselt a művészetek iránt, a mai napig magamban hordozom. „Az informális tanulásban kulcsszerepe van a személyes kapcsolatoknak, az olyan személyeknek, akik képesek és akarják tudásukat megosztani.”² A középiskolai éveim alatt nagy örömmel sikerült bekerülnöm a városi művészeti körbe, ahol baráti kapcsolatba kerültem B. M. grafikus művésszel. Számomra az, hogy ott lehettem egy kreatív, és a szó szoros értelmében, kiemelkedő, alkotó társaságban, akkor a csúcok csúcsát jelentette. Amit ott tapasztaltam teljesen elvarázsolt, akkor már tudtam, hogy mi az én utam. Azt a maximalizmust, és elhivatottságot, amit azok a gyerekek és felnőttek mutattak számomra, a tökéletes légkört jelentette, a mai napig is arra törekszem, hogy létrehozzam a saját szakköreimben. A több éven át tartó munka, és alkotókedv meghozta az eredményét.

2002-ben felvételt nyertem a Kaposvári Művészeti Kar, rajztanár-vizuális kultúra tanár szakra. Ez a Művészeti Kar indulását jelentette Kaposváron ebben az időben, a

¹ Tóth Éva (2006): A munkavégzéshez kapcsolódó informális tanulás. Felsőoktatási Kutatóintézet. Budapest, (46.o.)

² Tóth Éva (2006): A munkavégzéshez kapcsolódó informális tanulás. Felsőoktatási Kutatóintézet. Budapest, (46.o.)

képzőművészetén keresztül a filmművészetén át, kipróbálhattuk, és elsajátíthattuk a stílusok sajátosságait. Az itt töltött évek alatt rátaláltam, formáltam azt a technikát, stílust, ami a mai napig a mindennapom része, ez nem más, mint a linómetszés. A grafikai technikák mindig is közel álltak hozzám, a linómetszés csak a kiteljesedést hozta meg számomra. A diplomamunkámat is ezzel a technikával készítettem, témája, a számomra kedves, szülővárosom, Mohács. Szinte minden technikát sikerült kipróbálnom, így büszkén mondhatom, hogy a vizualitás terén, széles skálán tudok mozogni. A főiskolai gyakorlat első alkalmával történt meg az a csodálatos dolog, amikor már tudtam, hogy én a tanítással szeretnék foglalkozni. A csoporttársaim közül mindösszesen hárman választottuk ezt a pályát, a többiek teljesen más munkakörben tevékenykednek. A gyerekekkel töltött idő teljesen elvarázsolt, és azóta is a hatása alatt vagyok. Szüleim szakemberek, fizikai munkát végeztek, most már nyugdíjasok, a két testvérem mellett, én vagyok az első diplomás a családban. Nagy büszkeség volt a család számára, ami a mai napig is tart.

1.2 Pedagógiai munkásságom

2006-ban diploma után, a Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskolában kezdetem el pedagógiai pályámat. Az intézményhez való kötődésem azzal kezdődött, hogy a szakmai gyakorlatomat is itt végeztem, és nagy öröömre, itt kaptam munkát. Tizenhét év telt el azóta, ez idő alatt sikerült kialakítanom azt a kulturális közeget, aminek a középpontjában a művészeti oktatás áll.

Kezdetben nem tanítottam, tanulószobás, azaz délutános beosztásban voltam, ahol a gyerekekkel való kapcsolatomat teljes mértékben kiaknáztam. Volt hátrányos helyzetű, tanulási nehézségekkel és magatartási problémákkal küzdő tanuló is. Ebben a három évben, mint osztályfőnök helyettes vettem részt kirándulásokon, és táborok résztvevői is voltam több alkalommal is. Ezekben az egyhetes táborokban a gyerekekkel való közös munka és az együtt töltött idő, folyamatos visszacsatolása volt annak a rég eldöntött gondolatnak, hogy köztük a helyem. A következő évben megkaptam a felső évfolyam hetedik és nyolcadik osztályait, nagyon vártam, tele voltam energiával és ötletekkel, amiket a gyerekekkel meg szerettem volna valósítani. Úgy érzem, hogy sikerült a tanulókkal megszerettetnem a tantárgyat, és kialakítottam egy baráti, de tiszteletre épülő kreatív légkört. Ahogy teltek az évek, egyre több, és számomra kedves munkával bíztak meg. Átvettem az Iskola Galéria vezetését, ami a mai napig is az én dolgom, és nagy kedvel, csinálom. Kapcsolattartó és szervezője vagyok az iskola

kulturális életét kiegészítő Csiky Gergely Színháznak. Tíz éven keresztül voltam az iskolai Mikulás, amit mindig nagy örömmel vállaltam.

2010-ben nagy megtiszteltetés ért, osztályfőnök lettem. Egy olyan osztállyal kezdtem el osztályfőnöki pályafutásom, akikkel a mind teljesítményben, mind kreativitásban és tudásban nem ismertünk lehetetlent. Büszkeség töltött el a velük töltött négy év, az első évben elnyertük a legjobb tanulmányi átlaggal végzett osztály címét, és folyamatos sikerek övezték az énekzenei munkásságukat is. Rendszeresen rendeztünk iskolai műsorokat, és résztvevői voltunk városi rendezvényeknek. Nagyon jó hangulatban telt a velük töltött idő, akár órai körülmények között akár kirándulások alkalmával. Olyan kapcsolat alakult ki a gyerekek és köztem, ami a mai napig visszaigazolása annak, hogy tanár vagyok, a kapcsolatunk a mai napig szoros, és baráti. Ez idő alatt, a kolleganóm nyugdíjba vonulása után, átvettem az egész felsős rajzoktatást az intézményben, ez azt jelenti, hogy minden gyerekkel találkozom a felső évfolyamban. Nagy lehetőség van a kezemben, amit próbálok kihasználni, és sikerre vinni. Folyamatosan fejlesztettem tudásomat, hogy lépést tudjak tartani a modern, digitális világ újdonságaival. Továbbképzésekkel, tanfolyamokon való részvételekkel képzem magam, hogy a pedagógiai munkámban ne ütközök akadályokba. 2012-ben a Kaposvári Egyetem Művészeti Kar Vizuális és környezetkultúra tanár mesterképzés szak elvégzése után, új, friss ismeretek beépítése az óráimba, egy magasabb szintre helyezte a tanításomat.

Mára már a negyedik osztállyal dolgozom, mint osztályfőnök, felhasználva az eltelt évek pedagógiai tapasztalatait, a szülőkkel és a gyerekekkel való jó kapcsolat kialakítása és a kölcsönös tisztelet és elfogadás az alapja a közösségünknek. Több alkalommal is résztvevője voltam és vagyok az iskolai, és városi műsoroknak, mondhatni a kreatív csapat oszlopos tagja. Nagy örömmre szolgált, hogy az iskolán háromszázadik évfordulójára kiadott könyv borítóját én tervezhettem meg, és készíthettem a tartalmát kiegészítő fotókat.

2009-ben, amikor összevonásra kerültek az iskolák, egyszerre három intézményben is kipróbálhattam magam. Olyan lehetőség volt ez számomra, hogy több száz gyerekkel dolgozhattam együtt, a képességek közötti különbségek, tehetségek felkarolása és segítsége teljes mértékben a mindennapom részévé vált.

2015-ben egy évre felkérést kaptam az egyik kaposvári középiskolába, rajz tanítására, amit kihívásnak tekintettem, és ez idő elteltével, rengeteg tapasztalattal lettem gazdagabb. Ebben az intézményben a rajztanítás nem állt a középpontban, diákoknak nem volt felszerelése, nem volt szaktanterem, de minden adott volt ahhoz, hogy létrehozzak egy alkotói kedvel teli légkört, újból megszerettette a tantárgyat. Kellemes, jó hangulatú kreatív szellemiségű órák feledtették velem a hiányosságokat.

A tanításom középpontjában mindig egy olyan légkör kialakítása a fontos, ahol a gyerekek, játékosan, élményszerűen sajátítsák el azokat a készségeket, képességeket, amit az élet különböző területein tudnak majd használni. Fontos a tanár szerepe, hiszen példaképként áll a diákok előtt, a kölcsönös tisztelet és bizalom nélkül nem lehet építkezni. A szakmai tevékenységem során nagyon sok tehetséges gyerekkel volt dolgom, akikkel szép sikereket értünk el együtt, mind hazai és nemzetközi megmérettetéseken. A rajztanítás mellett, a mozgókép és média elméleteit is oktatom az óráimon, mind ezt a gyerekek nagy örömére. A film nem csak hozzám áll közel, hanem a tanulókat is sikerült ezzel a műfajjal is megszerettetnem. Több elismerésben részesültünk az évek folyamán, több országos és nemzetközi eredménnyel is büszkélkedhetünk.

A legnagyobb sikerünk 2017-ben a Komlói Hét Domb Filmfesztiválon elnyert 2. helyezés, egy nemzetközi mezőnyben. A nagy népszerűségnek köszönhetően a rajzszakkör mellett, média szakkört is tartok a gyerekeknek. 2019-ben egyhetes médiatábort is szerveztem, ami nagy sikert aratott a tanulók körében. A pedagógiai munkám elismeréseként a 2018-ban Polgármesteri Dicsérő oklevelet kaptam. 2021-től a rajztanítással párhuzamosan a hon és népismeret tantárgyat is én tanítom, a két tantárgy, a magyar kulturális tájegységek és szokások megismerésével jól kiegészítik egymást. *„Az önirányú tanulás fogalma, azt a tudatos, tervszerű tanulási tevékenységet jelöli, amely meghatározott célok érdekében szerveződik, és amely az empirikus vizsgálatok szerint elsősorban a tanultabb, magasabb státuszú, társadalmi csoportokra jellemző.”*³ A tanulási folyamat nem fejeződött be az életembe, 2022-ben a kaposvári egyetem, drámapedagógia területen pedagógus-szakvizsgára felkészítő - szakirányú továbbképzés jelentkeztem, amit jelenleg is hallgatok. Ezzel egy újabb tantárgyat taníthatok a dráma területén. *„A tudás folyamatos megújítása, birtokba vétele az élet számos területén sikerességet garantál, befolyásolja az életvitel kialakítását, hatással van a személyiség formálódására. A felnőttkori tanulás a művelődés és fejlődés természetes eszköze.”*⁴

³ Tóth Éva (2006): A munkavégzéshez kapcsolódó informális tanulás. Felsőoktatási Kutatóintézet. Budapest, (20.o.)

⁴ Lantos Tünde (2021): A munkahelyi informális tanulás meghatározó szerepe a pedagógusok folyamatos szakmai fejlődésében.(42.o.)

1.3 Alkotói munkásságom

Természetesen a saját művészeti utam folyamatos volt ezekben az években. A tanítás mellett párhuzamosan a saját művészeti munkásságomat is végzem. Művésztanárként, grafikusként többször is volt önálló és közös kiállításom. Arra törekszem, hogy a városi művészeti élet résztvevőjeként, mint lokálpatrióta, munkáimmal jelen legyek. 2006 óta az alkotásaim bejárták Kaposvár összes kiállító helyeit, iskoláktól kezdve a művelődési központig. Saját művészetemben mindig a kötődés motivált, ezt a fajta lelki állapotot próbálom átadni a gyerekeknek. Az itt szerzett tapasztalataimat beépítve az órai munkákba, érdekesebbé és a gyerekek számára izgalmasabbá tudom tenni. A „*tenyérvizsketés*” nálam azt az állapotot jelzi, hogy dolgoznom kell, hagyományos technika alkalmazásával próbálok új, élményszerű alkotásokat létrehozni. Nagy büszkeség számomra, hogy több alkalommal is beszámolt a helyi média a munkásságomról, beleértve a gyerekekkel elért sikereket is, ezek mindig ösztönzően hatottak és hatnak rám. *„Az élethossziglani tanulás olyan környezetben válik jellemzővé, amelyben folyamatosan válságokkal kell szembenézni. A válságokat Giddens (1990) megfogalmazásában a változások könyörtelen, pusztító ereje (juggernaut of change) produkálja.”*^{5 6}

⁵ Szabó Katalin (2008): Tanulás a munkahelyeken és a munkahelyekért.(230.o.)

⁶ Ábrámovics Antal (2020): Pedagógusminősítés II. fokozat portfólió.

1.4 A szakmai és személyes indítékok, elvárások a képzéssel kapcsolatban

„Minden gyerek művésznek születik. A probléma művésznek maradni, miközben felnövünk.” (Pablo Picasso)

A képzőművészet mellett, mindig is érdekelték a társművészetek, gondolok itt a színházművészetre. A főiskolán velünk párhuzamos évfolyam színészhallgatóival szoros alkotó és civil barátságok is kötődtek, nagy hatással voltak rám. Humán beállítottságom miatt, a magyar irodalom így a dráma is közel áll hozzám. Szeretek sokrétűen gondolkodni és megmutatni a gyerekeknek, hogyan lehet, a különböző tantárgyakat beépíteni a rajz, vagy mozgókép, vagy akár az osztályfőnöki órákba. Az, hogy egy új terepre érkeztem, gondolok itt a drámára, ez egy pozitív kihívás számomra. Szakmai tudásomat tovább fejlesztve, a kreatív gondolkodásomat beleépítve, arra törekszem, hogy folyamatosan megújítsam a tanári munkásságom. A kiegészítés, ami napjainkban a pedagógusokat nagy létszámban érinti, elkerülhető a saját tudásom fejlődésével és annak alkalmazásával. A motiváció fenntartása nagyon fontos, könnyen szürkévé válhatnak a mindennapjaink, amik befolyásolhatják a teljesítményünket.

A képzéstől azt várom, hogy olyan új tudástárral legyek gazdagabb, amit a jövőben alkalmazni tudok az óráimon. A dráma, egy olyan pedagógia, amit ha jól használunk, beépíthető szinte minden tantárgyba, és bevihető a különböző órákra. A szakvizsga, amit még ez a képzés ad, egy magasabb pedagógiai szint eléréséhez nyújt segítséget, amit a későbbiekben használni is fogok.

1.5 Önértékelés: erősségek, fejlesztendő területek

Ahogy az előzőekben már írtam, a kreatív gondolkodás és kifejezés az én területem, ebben érzem magam biztonságban, itt tudom legjobban a tudásomat kihasználni. Az eddigi pedagógiai munkásságom során mindig is a fejlődés volt a célom, az elmúlt tizenhét évben arra törekedtem, hogy új és korszerű tudást vigyek be az óráimra. Ennek érdekében rengeteg továbbképzésen vettem részt, és egyetemi diplomát is szereztem. Jelenleg is a tudásom fejlődése érdekében és a motivációm fenntartásáért tanulok a képzésen. Minden olyan munkát szívesen végzek, amelyek a gyerekekkel való közös tevékenységet jelentik, ezek lehetnek tanórai és tanórán kívüli foglalkozások. A tehetség felkarolása és támogatása nagy feladat, amiből rendszeresen kiveszem a részem, ez egy újabb területet biztosít számomra, ahol a

tehetség megmutatkozhat. Próbálom követni az aktuális szakmai lehetőségeket, folyamatosan érdeklődöm az újdonságok iránt, és alkalmazom azokat. A képzés során olyan kompetenciák megszerzésére törekszem, amiket az óráimon tudok alkalmazni, és ez által is tudok tovább fejlődni.

1.6 Személyes célok, feladatok a képzés során

A célom az ezzel a képzéssel, hogy a meglévő tudásomat egy magasabb szintre emeljem. Az adott szakterületen szerzett tudást tantervi, műveltségterületi összefüggésekbe behelyezni, a tanulók tudományos fogalmainak, fogalomrendszerének fejlődését elősegíteni, az elsajátított tudás alkalmazásához szükséges készségeket kialakítani, a szakterület fejlesztésével való összefüggéseket felismerni és ezzel a tanulók ismereteit bővíteni.

A munkámat segítő szakirodalmak folyamatos követése, önálló ismeretszerzés, személyes tapasztalataim a dráma kereteibe való integrálására, elemzési eljárások alkalmazása a célom. Fontos célkitűzésem továbbá a megszerzett tudást átadni tanítványaimnak, motiválni a tanulóimat, akiknek az a dolguk, hogy befogadják a tudást, megtanulják az anyagot. A folyamat végén felmérem, hogy mennyire sikerült elérni a közös célt, az anyag elsajátítását, reflektálok a tanultakra. A drámapedagógia követelményeit, a gyakorlatok során elsajátítani, megismerni a drámai kifejezési formákat, melyek a mindennapi kapcsolatokat megkönnyítik. A foglalkozások során kielemezni, hogy az író által tudatosan létrehozott drámai feszültség a mindennapok dramaturgiájából ered. Szeretném elérni, hogy a játékokban megélt tartalmak vagy épp a széles nyilvánosság ne gátoljon meg a közlés teljességében. Erősödjön a játékok által a szociális és esztétikai érzékenység és empátia. A különböző műfajú művekben megjelenő esztétikai minőségeket felismerése, azok meghatározása állandó napi gyakorlatként, koruknak megfelelő formában és mélységben. Érvényesüljön a drámával való foglalkozás a tantárgyakon áthatoló integráló szerepe.

2. A szakmai fejlődést elősegítő tanulási eredmények

A tanári pályán lassan húsz esztendeje tevékenykedem. Rajztanárként, az eltelt időszakban a gyerekekkel való foglalkozás teljes mértékben kitöltötte a napjaimat. Folyamatosan arra törekedtem és törekszem ma is, hogy új ismereteket szerezzek és vigyek be az óráimra. A tanításom során mindig is figyelembe vettem a tanulók érdeklődését, és próbáltam fenntartani és új ismeretekkel bővíteni, gazdagítani azt. Folyamatosan képeztem magam, hogy lépést tudjak tartani az új generációval. A digitalizáció része a mai oktatásnak, a kommunikációs eszközök használata az óráimon mindennaposak. A manuális technikák mellett az info-kommunikációs eszközökkel folyamatosan próbálom a gyerekek fejlődését magasabb szintre helyezni. A kreativitást és az önálló gondolkodást támogató feladatok használata, az alkotói kedv fenntartása, mind a tanulási folyamat része. Munkám során kiemelt figyelmet fordítottam a gyerekek értelmi, érzelmi vagy akár szociális sajátosságaira, így aki az óráimon lassabban dolgozott, vagy a tehetsége nem olyan szinten volt, mint a többieké, mindig adtam lehetőséget arra, hogy a végeredménye hasonló legyen. Akár több időt biztosítottam a számára, vagy szakkörök keretein belül fejlesztettem. A személyiség fejlődése nagyon fontos, így biztosítani kell a tanulók számára a megfelelő környezetet, olyan helyzetet teremteni, ahol teljesen kibontakozhatnak. A drámapedagógia tanulása és tanítása egy új megközelítés számomra a gyerekek oktatásában. Az eddigi tapasztalataim e téren pozitívak, és jelenleg nagyon fontossá vált az oktatásomban a rajztanítás mellett. Osztályfőnökként és szaktanárként is az óráimon folyamatosan használom a drámapedagógiai eszközöket.

„Az intézmény ahol dolgozom, mára a város legnagyobb általános iskolája lett. Tanulóink munkái, tanulmányi eredményei, művészeti és sportsikerei folyamatosan öregbítik iskolánk hírnevét. A városlakók szívügyüknek tekintették az iskola sorsát, áldoztak érte. Az iskola Nagykórusa évente nemzetközi kórusversenyekre kap meghívást. A Kicsinyek Kórusa többször is Arany minősítéssel gazdagította az iskola hírnevét. A Somogyi Aprók néptánc csoport a városi és országos rendezvényeken kívül, külföldön is bemutatkozott, például a Magyar Kultúra Napján Németországban. Az iskola Fúvószenekara 2001/2002-es tanévtől újra önálló zenekarként működik. Iskolánk alapcéljának a több évtizedes hagyományok továbbvitelét tartjuk. Ez azt jelenti, hogy oktató-nevelő munkánkat két pillérré építjük. I. Alapfeladatunknak határozzuk meg, hogy tanulóinkat egyéni adottságaikra és lehetőségeire alapozva a 8. osztály végére olyan szintre fejlesztjük, hogy reális önismerettel a tovább tanulási lehetőségek közül a számukra legmegfelelőbbet tudják választani. Elsősorban érettségi vizsgát

adó középiskolai tanulmányokra készítjük fel tanítványainkat. II. Kiemelten fontos feladatunknak tartjuk Kodály Zoltán nevével fémjelzett és munkásságának példája nyomán az iskolánkban is nagy múltra visszatekintő emelt szintű ének-zenei képzést. A néptánc, és hangszeres kamarazenei csoportokkal kiteljesítjük a többirányú művészeti nevelést nemzeti kultúránk, valamint az európai és egyetemes emberi kultúra értékeinek megismerése érdekében. Arra törekszünk, hogy az iskolánkban kapott bizonyítvány ne csak egy elért tanulmányi eredményt, hanem a művészetek által képviselt humanisztikus értékeket megjelenítő magatartásformát is tükrözze.

Az oktatás magas színvonalát az országos és megyei tanulmányi versenyeken elért eredmények is bizonyítják. Iskolánkban minden évfolyamon 3 párhuzamos osztály működik, melyből az a jelű általános tantervű, míg a b és a c emelt zenei képzést kínálja. A vizuális kultúra oktatása, és annak magasabb szintre emelése a szaktanár eredményességétől függ. Az ének-zene kiemelkedő szerepe mellett törekedni kell a rajz oktatásának felzárkóztatására. Ahhoz, hogy ezt sikerre tudjuk vinni, eredményeket kell bemutatni. Dicsekedhetünk a vizuális oktatás terén is, országos első helyezésekkel, városi megmérettetéseken elért kiemelkedő szereplésekkel, mint egyedi és csoportos munkákban. Sajátosságnak érzem, a mozgókép oktatás színvonalát, melyben országos és nemzetközi eredményekkel is büszkélkedhetünk. A tagozatos osztályok motiválhatóbbak, persze vannak kivételek. Sokszor nagyobb sikereket tudtam elérni a nem tagozatos osztályokban. Sajnos a tagozatos osztályok terhelése elég magas, és a heti 1 óra kevesebb lehetőséget ad az alkotások színvonalas megalkotására. A gyermekek jelenleg 26 féle szakkör közül választhatnak. A rajz és képzőművészettől a mozgóképek oktatáson át a különböző foglalkozásokig.

Tanulóink rendszeresen járnak a Kaposvári Csiky Gergely Színházba, bérletes előadásokra melynek a szervezője és kapcsolat tartója vagyok. A 7-8. évfolyamosok a Jókai-bérlet előadásait látogatták, a kisebbek a gyerekelőadásokat. Az alsó tagozatos tanulók szinte teljes létszámban, a felsősök három osztály kivételével vettek színházbérletet és vettek részt az előadásokon. Az Ifjúsági hangverseny bérletes előadásait a Szivárvány zeneházban hallgatják évi három alkalommal. A 2-7 osztályos tanulók a kaposvári Roxinház gyermek és ifjúsági bérlettel 2-2-előadáson vettek részt. Bábszínházi előadásokat az alsósok látogatták rendszeresen és nagy számban.

Évek óta szoros együttműködést ápolunk a Takács Gyula Megyei könyvtárral, foglalkozásait rendszeres látogatják tanulóink. Kapcsolatban vagyunk a Megyei múzeummal és az Együd Árpád Művelődési központtal.”⁷

2.1 A kompetenciák fejlődését támogató dokumentumok reflektív bemutatása

Osztályfőnökként nagyon sokszor találkozom a kirekesztéssel és a barátok hiányával a gyerekek között. A személyes kapcsolatok nagyon fontosak, az óráimon arra törekszem, hogy a tanulók jól érezzék magukat és tudjanak együtt dolgozni, játszani. Drámajáték-vezetés, drámaóra-vezetés órán tanultakat beépítve a saját módszereimbe, azt tapasztalom, hogy jó irányba haladok és könnyebben érem el a céljaimat.

A barátság témában kidolgozott és megtartott óráim (5.1 melléklet) az osztályomban nagy sikert aratott. A gyerekektől kapott visszajelzések pozitívak. Jó hangulatban telt az óra, a gyerekek figyelme folyamatos volt, koncentráltak a mesére, amivel elindítottam a tanórát. A közösségfejlesztés során, nagy figyelmet fordítottam a gyerekek szükségleteire, a csoport érdekeire. A kontextus építés egy bizalmi játékkal folytatódott (Számos szigetek), amit nagy kedvel játszottak. A játék lényege, hogy számokat mondtam és azok alapján kellett a gyerekeknek kézfogással vagy öleléssel egy szigetet alkotni. Természetesen volt, aki nem fért fel a szigetre, magányos maradt. A játék végén kérdéseket tettem fel, milyen érzés volt magányosnak lenni? A gyerekek átértékelték a helyzetet, átélve a játék lényegét. A tanulók, véleménye ebben a szituációban meghatározó és fejleszti az érvelési és kommunikációs képességeiket. A játék után következett a mese folytatása a magányos csigáról, az utolsó fejezet előtt megálltam, hogy a gyerekek fejezzék be a történetet. Az, hogy ki hogyan fejezte be a mesét, mind a kreatív gondolkodás és a lélektani jellemzőket tükrözte. Nagyon sok verzió született, ami jó hatással volt a gyerekekre. Következett a levezetés, ami ismételten egy játék volt, olyan szoborrá kellett alakulniuk, akár több csoportban is, ami az összetartozást mutatja be. Nagyon jól működtek együtt, nem maradt ki senki a játékból. Ez egy olyan pedagógiai helyzetet okozott, ami a tanulók komplex személyiségét segítette.

A végére jöhetett még egy közös rajzolás, több csoportban, barátság témában különböző technikák használatával egy jelkép megalkotása. A képek, amikor elkészültek, megfigyelhető volt a gyerekek kulturális és társadalmi különbségei, nagyon sokféle alkotás született az adott témáról. Az óra befejezése képpen felolvastam a mese befejezését. Bízom

⁷ Ábrámovics Antal (2020): Pedagógusminősítés II. fokozat portfólió.

benne, hogy a gyerekeknek tanulságos volt az óra, és visznek magukkal tapasztalatokat. Az óra a tanulók sokoldalú megismerésében segítséget nyújtott számomra, és erősítette az osztályt az elfogadásban.

Nagyon sokoldalúan lehet használni, szinte a tanítás minden területén a drámapedagógiát. A tehetségnevelés és tehetséggondozás az én szakterületem, a film, mint a vizualitás egyik kifejező eszköze nagyon fontos lett a tanításomban. *„Az iskolai tehetséggondozásnak a gyakorlatban sokféle értékes formája alakult ki az elmúlt évszázadok során, külföldön és itthon egyaránt. Ezek alkalmazásával nagyon sok gyerek szunnyadó tehetségét fedezték fel és fejlesztették intenzíven a lelkiismeretes pedagógusok”*⁸Hosszú évekre visszamenőleg készíték a gyerekekkel mozgóképi alkotásokat. A dramaturgia, a színházi elemek, részei a tevékenységnek. A bábjáték órán tanultakat felhasználva (5.5 melléklet), próbálom magasabb szintre helyezni a gyerekek munkáit, tudását. Egy saját történet megírása, feldolgozása és annak eljátszása része az óráimnak. A visszajelzések a gyerekek részéről jók, együttműködnek a feladatok elvégzésében. Egy hosszabb projektet készítettünk drámaórán, saját karácsonyi mese megírásával kezdtük, az összes felolvasása után a tanulók kiválasztották a számukra legjobbnak ítélt munkát, és azt feldolgoztuk a dramaturgiai ismereteim alapján. *„Amennyiben a témaválasztást nem követi automatikusan az energiák felszabadulása, akkor a megfelelő érzelmi szint megtalálása attól függ, hogy a tanulók mennyire szívesen fognak a munkához. A tanár azzal teheti a gyerekek számára kívánatosabbá a feladatot, hogy az aktuális érzelmeikhez közel álló fókuszot választ”*⁹ Szereplők, helyszínek, tárgyak, párbeszéd megírása és megbeszélése után a karakterjellemzés következett, majd elkészítettük a papírbábokat. A háttér és az alakok elkészítéséhez olyan rajzlapokat használtunk fel, amelyekre már korábban készültek alkotások rajzórán és amiket a gyerekek nem vittek haza. Ez is a gyerekeket a környezettudatoságra és a fenntarthatóságra ösztönözi. Ebben a hosszútávú folyamatban kiemelten figyeltem arra, hogy a gyerekek motiváltsága folyamatos maradjon, aki végzett a karakterével, neki állhatott a háttér elemeknek. Amikor minden szereplő és háttér megvolt, jöhetett a próbajáték. A gyerekek elkezdték a szerepük szerint a bábokkal a történetet bemutatni. Bolton azt írja az élmény befogadásáról, hogy nem azt akarjuk, hogy a gyerekeket az élmény elkápráztassa, hanem az ellenkezője, tudatában legyenek, hogy mi történik velük, tudják, hogy mi a felelősségük. A próbák után a dobozszínház elkészítése volt a feladat

⁸ Dr. Balogh László (2006): Pedagógia pszichológia az iskolai gyakorlatban, Urbis könyvkiadó, Budapest, (107.o)

⁹ Gavin Bolton (1979): A tanítási dráma elmélete, Színházi füzetek/V., Marczibányi Téri Művelődési Központ, Budapest, (80-81.o.)

kartonpapír és pauszpapír felhasználásával. A feladat végeztével, egy lámpával megvilágítottuk a színházteret és kezdődhetett az árnyjáték előadás.

A művészeti oktatás, a tehetséggondozás a mai gyerekek életében egyre fontosabb. Hiszen ebben a digitalizált, felgyorsult világban elmennek a kulturális értékek mellett, nem veszik észre a körülöttük rejlő szépséget, és a tehetségük a felszín alatt marad.

A pedagógus szerepei és munkatevékenysége órára készített esettanulmányom (5.2 melléklet) is a tehetség felkutatásáról és fejlesztéséről szól. Én egy teljes mértékben pozitív esetet mutatok be a tanulmányomban, és annak kisebb-nagyobb akadályait. A fejlődés és a tudás átadása az én dolgom, rátalálni egy tehetséges diákra, észrevenni a benne rejlő lehetőségeket és azokat megpróbálni a legmagasabb szintre emelni. Harmadikos kora óta foglalkoztam a tanulóval, nyolcadikos koráig folyamatos volt a fejlődés a munkáiban. „*DeHaan és Havighurst azt állították, hogy a tehetséges gyerekeknél már az óvodában kimutathatóak speciális képességeik, amelyek különböző módon jelenhetnek meg.*”¹⁰A személyisége is változott, a kamaszkori attitűdök miatt, sokszor elbizonytalanodott a tehetségében. Ez az időszak mindkettőnk számára nehezebb volt, konfliktusok is kialakultak, amelyeket orvosolni próbáltam. A módszerek, amiket használtam beváltak, a szülők együttműködtek. Nem hagyhattam, hogy egy kimagasló tehetségű gyermek elkallódjon, és lemondjon a céljairól. A továbbtanulás idejére sikerült visszaterelnem a kreativitás medrébe, és ma már egy képzőművészeti középiskolában végzi a tanulmányait.

A kreativitás kihasználása és annak felmérése a tanulóknál az én feladatomban, megpróbálom az eszközeim segítségével kiaknázni azokat. A térbeliség a perspektíva, vagy csupán a látásmód egyre rosszabb tendenciát mutat a fiatalabb korosztálynál. A kreatív térhasználat a dráma gazdagodását és mélyítését segítheti. „*A tér használatával fizikai formát adhatunk a jelentésnek: padlón ábrázolhatjuk a szörny méretét, távolságot teremthetünk a szembenálló egyének, csoportok között.*”¹¹

A pedagógiai gyakorlatot támogató kutatások órán (5.3 melléklet) a dolgozatomban ennek a problémának a feltárásával foglalkoztam, vizsgálatokat folytattam. A téma, amivel a kutatásomban munkálkodtam, az egy olyan vizuális kérdést vet fel, ami a gyerekek kifejezésében és ábrázolásában egyre nagyobb mértékben jelentkezik, a térábrázolás. Ahhoz, hogy eredményes legyen a vizsgálatom, több korosztály érintve próbáltam elérni a célokat, ami,

¹⁰ Dr. Balogh László (2006): *Pedagógia pszichológia az iskolai gyakorlatban*, Urbis könyvkiadó, Budapest, (114.o.)

¹¹ Jonothan Neelands (1994): *Dráma a tanulás szolgálatában*, Színházi füzetek/VI., Magyar Drámapedagógiai Társaság Marczibányi Téri Művelődési Központ, Budapest, (84-85.o.)

az lenne, hogy megtaláljam az okokat, hogy mi történt, vagy történik a tanulók vizuális megfogalmazásában. Sajnos ezek a hiányosságok nagyban befolyásolják a látásmódjukat és ezzel megnehezítik az eredményes munkát az órákon. A kutatásom témája kézenfekvő volt számomra, régóta foglalkoztatnak a gyerekek térbeli megfogalmazásában tapasztalt hiányosságok. Nyugodtan mondhatom, hogy minden órán vizsgálok, hiszen ezzel foglalkozom. Én most korosztályokra bontva végeztem a mérést, vizsgáltam első osztályosoknál, ötödik és nyolcadik évfolyamon, külön vizsgálva lányok és fiúk képességeit.

A vizsgálatommal sikerült egy lépést tennem a gyerekek térbeli kifejezésének megértéséhez korosztályukhoz viszonyítva.

A munkavégzésem során mindig kiemelt figyelmet fordítottam a hátrányos helyzetű, vagy egyéni bánásmódot igénylő tanulók sikeres nevelésére. Annak érdekében, hogy az óráimon ez gördülékenyen működjön, új pedagógiai módszereket keresek és használok. Az évek folyamán volt lehetőségem több módszert is kipróbálni. A differenciálás-adaptivitás dolgozatomban (5.4 melléklet) is ezt kutattam. Körbejárva a fogalmak értelmezését és interjút készítettem, ki milyen módszereket használ az óráin, ezzel fejlesztve a saját tudásom. Megkérdeztem hat pedagógus kollégát, két alsós, két felsős és a vezetőségéből is kettőt. Emellett az osztályomba járó két érintett diákot és a szüleiket. A tőlük kapott információkból állítottam össze a dolgozatot. Megpróbáltam egyszerűen, a lényegre koncentrálni kérdezni. Mindenki, aki részt vett benne, segítőkész és alaposan átgondolt válaszokat adott. A kérdések, koncentráltan a problémára utaltak, a differenciálás fogalma, mind a kollégák, mind a szülők válaszaiban nagyon hasonlóak voltak. A hasonló gondolkodás számomra azt jelenti, hogy nem távolodtak el az értékrendjeink és a módszereink. Az eszközhasználat az órákon nagyon változatos, a digitális eszközök révén több lehetőség adódik egy tanár, vagy tanító számára. Nagyon sok módszert használnak, amelyekből én is tudom a saját eszköztáramat bővíteni. Az, hogy a differenciálás létrejött, nagyban befolyásolja az osztályok ismerete, tudása, tempója, mindez előzetes felkészültséget igényel. Így az alkalmazott pedagógiai módszerek alkalmazása kiemelkedő szerepet játszik a tanórán. A vizsgálatom során rengeteg példát írtak le, amelyek segítségemre lehetnek a jövőben.

Az adaptivitás már megosztó volt a kutatásomban, eltérő válaszokat kaptam. Ebből az derült ki számomra, hogy többféle képpen gondolkozunk, ami jó, és keresünk megoldásokat a gyerekek személyiség fejlődésére. A tanulókat is kérdeztem, az ő válaszuk a témában változatos volt. A pedagógiai módszerek használata a hátrányos helyzetű, gyengébb képességű gyerekeknél, mind hatásosak és együttműködőek a tevékenységek során.

„ Tartalmi szempontból a tehetség gondozásnak a legfőbb alapelve a gazdagítás (dúsítás). Célja alapvetően az ismeretek és a műveletekre épülő képességek kötelező tananyagot túllépő fejlesztése. ”¹²

Játékpédagógia órán tanult módszerek, ötletek nagyon sokat segítettek és megerősítettek abban, hogy a dráma eszközt milyen jól lehet alkalmazni a vizualitás területén. Egy téma feldolgozása és a különböző tantárgyak kapcsolódása, bevonása egy adott órába úgy, hogy a tanulók játszva sajátítanak el új ismereteket és tudást. Én személy szerint nagyon kedvelem az óráimon az ilyen megoldásokat sokszor élek ezzel a módszerrel. A lisszaboni kulcskompetenciák is erre utalnak, amelyek elismerik az ötletek, tapasztalatok, érzelmek kreatív kifejezésének fontosságát, több tantárgyi kapcsolódáson keresztül. Az egyik kedvenc témaköröm a görög művészet és a görög mitológiák világa. Az órán Daidalosz és Ikarosz történetével foglalkoztunk (5.6 melléklet). Maga történet miatt is az első tantárgy, ami kapcsolódik az a magyar irodalom, ahol a gyerekek megismerkedtek a mítoszok világával. Történelem órán a krétai mondakör ismertetésével bővítették a gyerekek tudását. Egy alaptudással érkeztek az órára a tanulók, ezt az ismeretet a vizualitás segítségével mélyítettem el. Átismételve a történetet, a repülésről beszélgettünk, ahol a természetismeret lépett be az órába. Miért nem tud repülni az ember? A görög kultúrát egy rövid ismétlés után, Leonardo álma követte, ahol új ismeretekhez jutottak. Megismerkedve Leonardo találmányaival, ezáltal a technika, mint tantárgyi bevonódás következett. A madarak repülése, tollazatuk felépítése a szárny elkészítésében nagy szerepet kapott, ahol ismét, a természetismeret vagy környezet tantárgy is bekapcsolódott. A rajzórán tanult hideg-meleg színek ismeretével tovább bővítettem a gyerekek tudását. Az eddig leírt tantárgyi kapcsolódások felhasználásával, a munkatársaim együttműködésével és a játékpédagógiai módszer alkalmazásával a tanulók ismereteit a témával kapcsolatban olyan szintre emeltem, ami teljes mértékben a tudásukat fejlesztette. Az óra végére elkészült a szárny, ami egy közös alkotási folyamat eredménye.

A közös célok érdekében folyamatosan próbálok részt venni olyan foglalkozásokon, együttműködésekben, ahol a szakmai, oktató-nevelő munkát a pedagógus társaimmal megosztva a gyerekek fejlődését szolgálja. Többször is volt lehetőségem a Csiky Gergely színházzal együttműködve egy különleges iskolai körülmények között zajló drámapedagógiai foglalkozáson részt venni. Osztályfőnökként is meglepő volt számomra a tanulók viselkedése, és ráhangolódása. Az egyik ilyen foglalkozás tapasztalatait írom le, amelyet végig is hospitáltam. A foglalkozás a Kodály Zoltán Központi Általános Iskolában, a 8.b osztályban

¹² Dr. Balogh László (2006): Pedagógia pszichológia az iskolai gyakorlatban, Urbis könyvkiadó, Budapest, (145.o.)

történt. A téma, Bölcs Náthán. Ezt a darabot még az ős folyamán látták a gyerekek a Csiky Gergely színházban. Nehéz témát dolgozott fel, amit nem könnyen fogadtak be.

A foglalkozás sem kezdődött valami könnyen, rá kellett hangolni a diákokat. Beszélgetéssel indult, miről szólt a darab, mikor játszódik? Milyen okok miatt törhet ki háború? Színeket használva, kommunikációs gyakorlatokat végeztek, amely elindított egy jó beszélgetést, és néha vitát is. A drámapedagógusok három csoportra osztották a gyerekeket, különböző színekkel jelölve, pirosak, sárgák, kékek. Szituációs feladatokat kellett megoldaniuk különböző témákban. A csoportok egyénileg oldották meg a feladatokat. A fő téma, a darabhoz kapcsolódóan, szerelem a különböző színek között. A sárgák leánya beleszeretett a kékek fiába, ami bonyodalmakhoz vezetett. A szülők nehezen, de engedtek a szerelemnek, és áldásukat adták e gyönyörű kapcsolatnak.

A foglalkozás remek volt, nagyon jól érezték magukat a gyerekek, persze a korosztályukhoz megfelelően, hiszen most kezdenek kamaszodni, így a humor elmaradhatatlan volt a gyerekek részéről, bizonyos szituációkban. A tanulóknak a foglalkozással fejlődött a kommunikációs képessége, és az érvelési kultúrája, társas kapcsolata.

„A tanítási színház és dráma tevékenységekben való részvételnek jelentős transzfer hatása van a művészetek és a kultúra más ágaira, és nemcsak az előadóművészetekre, de az írásra, a zeneszerzésre, a kézművességre, és mindenféle művészeti és kulturális tevékenységben való részvételre”¹³

2.2 A szakmai fejlődés tényeinek összegzése

A tanításom során nagyon sok módszert sikerült már kipróbálnom, és alkalmaznom. Az elmúlt két évben megismert számomra új módszerek beépítése és alkalmazása a tevékenységembe, hozzájárult a magasabb színvonalú oktatás folytatásához. Nagy örömmel és lelkesedéssel fogadtam az oktatók által bemutatott tananyagokat és témákat az órákon. A különböző kompetenciák elsajátítása a szaktárgyi tudásomat színesebbé és változatosabbá tették. A dráma eszközeit felhasználva a gyerekek ismereteit a tanított tantárgyaikban jobban el tudom majd mélyíteni. Élmenygazdagabbá és játékosabbá tehetem a tanórákat, ami a mai tanulók számára elengedhetetlen. A tehetségek felfedezésében és támogatásában a tanult módszerek

¹³ DICE- a kocka el van vetve (2010): Kutatási eredmények és ajánlások a tanítási színház és dráma alkalmazásával kapcsolatban, a drámapedagógia hatása a lisszaboni kulcskompetenciákra, DICE Konzorcium, (50.o.)

alkalmazásával, a drámapedagógia segítségével az elhivatottságomat tovább tudom erősíteni. Terveimben szerepet kap a gyermekek, tanulók motiválása, motivációjuk fejlesztése. Szakszerűen kezelve tanulási folyamat során tapasztalt nehézségeket.

2.3 Összegző reflexió a szakmai fejlődésről

Az itt tanultakat az óráimba beépítve és azokat használva a tapasztalataim azok, hogy sikeresek voltak. Terveim készítése során figyelembe vettem az intézményünkben alkalmazott tantervi, tartalmi elvárásokat, valamint az oktatott gyerekek és csoportok fejlesztési céljait.

Persze akadtak kisebb fennakadások, de gyorsan kiküszöböltem őket, gondolok itt, a gyerekek társas viselkedésére a közös munkában. Nagyon jó a megszerzett tudásomat továbbadni, és ez által is fejleszteni a gyerekeket. Kitérve a tanulók optimális fejlődését segítő, az egyéni fejlődés sajátosságokhoz igazodó, differenciált tanítási-tanulási folyamatokra. Az ő fejlődésük a tanulásban, a személyiségükben, a közösségek alakulásában jól látszik, és nagyon remélem, hogy ezt még sokáig sikerül fentartani. Tudatosan alkalmazom a szakterületem, tantárgyam sajátosságaihoz igazodó megismerési folyamatokat, nevelési, tanítási módszereket, eszközöket. A kötött tantermi padokhoz rögzített órákhoz szokott gyerekeket egy új, sokszor beállított közegbe helyezve, egy másik oldalukról lehet megismerni. Játsszanak, mozognak, kommunikálnak és jól érzik magukat az órákon. Az önálló tanuláshoz szakszerű útmutatást és megfelelő tanulási eszközöket biztosítottam. Én, mint tanár, aki irányítja a tanórát, ezeken a foglalkozásokon sokszor átadom a kezdeményezést, ezzel is kizökkentve a gyerekeket a komfort zónájukból. A gyermekek, sokoldalú megismerését szolgáló pedagógiai-pszichológiai módszereket alkalmazásával jobban sikerült megismernem őket. A saját személyi fejlődésemben is változás tapasztalok, sokkal közelebb engedem a tanulókat magamhoz, még közvetlenebb lett a kapcsolatunk velük.

Rajztanárként a drámapedagógia módszereit használva a vizuális tartalmak megfogalmazásában újabb előrelépést hozott az eddigi munkásságomban. A kreativitás és annak fejlesztése folyamatos volt az elmúlt időszakban, köszönhetően az itt szerzett tudásomnak. A tantárgyam sajátosságainak és az adott nevelési helyzetnek megfelelő ellenőrzési-értékelési módszereket használtam. A tantárgyi kapcsolódás jól érezhető, hiszen osztályfőnökként, rajtanárként is sikeresen tudom alkalmazni az elsajátított módszereket. A személyiségemnek sajátosságai, megkövetelik a pedagógus pályán a különböző szerepek vállalását. A drámapedagógia tanulásával kapcsolatban az elvárásaim teljes mértékben

megvalósultak. Szakmai tudásomnak folyamatos megújítása, a megszerzett tudásom a pedagógiai munkámban megpróbálom eredményesen alkalmazni.

3. További tanulási és fejlődési célok megfogalmazása

A pedagógus pálya elvárja a folyamatos megújulást, mind a tudásunkban és a módszereink használatában. Arra törekszem, hogy a gyerekeknek a mindennapi oktatásban a legfrissebb szemléletet és tudást adjam át. Ahhoz, hogy ez létrejöjjön, az óráimon napra késznek kell lennem, ismernem kell a legújabb technikákat és témákat. A mai tanulók gondolkodása sokkal gyorsabb, hamarabb akarnak eredményre jutni, ebben nekünk, pedagógusoknak is változnunk kell. Célom, hogy folyamatos tanulás mellett formáljam a tudásom, készen álljak a gyerekek kérdéseire és gondjainak megoldására. Nem csak tanárnak kell lennem sok helyzetben, hanem pszichológusnak és szülőnek is. Ez a két éves képzés megerősített a terveimben, és rengeteg új ismeretekkel látott el, amelyeket a jövőben alkalmazni tudok, és ez által a fejlődésem továbbra is felfelé ível.

3.1 A képzésen tanultak beépítésének lehetőségei a saját munkába

Amint az előző fejezetben írtam, ebben a két éves képzésben tanultakat maximálisan be tudom építeni a saját munkáimba. Osztályfőnökként a gyerekek társas kapcsolatainak fejlődésében, egymáshoz való viszonyuk javításában. Rengeteg olyan módszerrel, feladattal ismerkedtem meg, amit alkalmazni tudok és alkalmazok ezeken az órákon. Egy osztályközösségben kialakítani és fenntartani a jó, baráti kapcsolatokat egyre nagyobb kihívás, a bántalmazások mindennaposak. Bízom benne, hogy látok majd pozitív előrelépést a problémák megoldásában.

Rajztanárként eddig is sok módszert használtam és használok az óráimon a siker érdekében. Nagyon sok lehetőség van a kezemben, széles spektrumon tudok mozogni, ami a gyerekek érdeklődésének felkeltésében nagy szerepet játszik. A vizualitás és a kreativitás nagyon sokrétű, annak felhasználása a különböző órákon mindennaposak. A drámapedagógia használata vizuális környezetben nagyon jól tud működni, új módszereket használva az alkotói folyamatok sikerességében vagy tudás megszerzésében. Az óráim mindig is egy baráti kapcsolaton alapuló, kreatív alkotói légkörben, a megfelelő tisztelet mellett zajlanak. Az itt tanult módszerek jobban elmélyíthetik a tanulók egymáshoz való bizalmát, kapcsolatát és ez által az alkotói folyamat is eredményesebb lehet.

3.2 Az elméleti ismeretek és a gyakorlati tapasztalatok összevetése, reflektálás

Felsorolni is nehéz az itt szerzett elméleti ismereteket, de az biztos, hogy azokat kielemezve és a gyakorlatba beépítve jól tudom használni a tanításomban. A kutatások és interjúk olyan problémákat és módszereket vizsgáltak, amelyek elmélyíthetik a tudásom. A gyakorlati órákon rengeteg tapasztalatot szereztem, olyan módszereket, amelyeket beépítve a pedagógiai tevékenységembe elősegítik a gyerekek fejlődését. A szakmai identitásom gyarapodását a gyerekekkel megélt körülmények és feladatok segítik. A hosszú éveket a pályán eltöltött pedagógusok körében a kiégés, mint fogalom jelen van, az itt megélt helyzetek és kommunikációk mindenki számára megoldást jelenthet.

3.3 További szakmai tervek

A szakvizsga, amit ennek a két évnek a zárásaként szerzek, hozzásegít a pedagógus pályán a mesterfokozat elvégzéséhez, amelynek a megszerzését a közeljövőben célul tűztem ki magamnak. A saját tevékenységemben a jövőben a megújulás játszik szerepet, a hagyományos technikát megtartva, korszerűbb látásmód és anyagok beépítése az alkotásaimba. Terveim közt szerepel az eltelt tíz évben készült alkotásokból, egy grafikai katalógus készítése, kiadása. A folyamatos megújulás a digitális eszközök használata, és a környezettudatoság azok a tervek amelyben elképzelem a munkásságom.

4. Felhasznált irodalom:

Ábrámovics Antal (2020): Pedagógusminősítés II. fokozat portfólió.

DICE- a kocka el van vetve (2010): Kutatási eredmények és ajánlások a tanítási színház és dráma alkalmazásával kapcsolatban, a drámapedagógia hatása a lisszaboni kulcskompetenciákra, DICE Konzorcium

Dr. Balogh László (2006): Pedagógia pszichológia az iskolai gyakorlatban, Urbis könyvkiadó, Budapest

Dr. Kontra József (2011): A pedagógiai kutatások módszertana, egyetemi jegyzet

Gabnai Katalin (1999): Drámajátékok, bevezetés a drámapedagógiába, Helikon kiadó

Gavin Bolton (1979): A tanítási dráma elmélete, Színházi füzetek/V., Marczibányi Téri Művelődési Központ, Budapest

Jonothan Neelands (1994): Dráma a tanulás szolgálatában, Színházi füzetek/VI., Magyar Drámapedagógiai Társaság Marczibányi Téri Művelődési Központ, Budapest

Kárpáti Andrea (2005): A kamaszok vizuális nyelve, Akadémia kiadó

Kárpáti Andrea (2000): A térábrázolás és térérzékelés fejlődése 12-16 éves korban. Budapest: Pest Megyei Pedagógiai Szolgáltató Intézet

Lantos Tünde (2021): A munkahelyi informális tanulás meghatározó szerepe a pedagógusok folyamatos szakmai fejlődésében.

N. Kollár Zsuzsanna (2004): Pszichológia pedagógusoknak, Osiris, Budapest

Szabó Katalin (2008): Tanulás a munkahelyeken és a munkahelyekért.

Tóth Éva (2006): A munkavégzéshez kapcsolódó informális tanulás. Felsőoktatási Kutatóintézet. Budapest

Képek: saját fotó

5. Mellékletek:

5.1

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Oktató: Farkas Beáta

Drámajáték-vezetés, drámaóra-vezetés II.

Barátság, bizalom

Ábrámovics Antal

2024.02.04.

Csoport: Dráma óra 6. osztályos gyerekeknek.

Tér: Osztályterem

Idő: 45 perc

Eszközök: papírkártyák, székek, mese, papír, ceruza, toll

Tanítási terület: Közösség építés, a gyerekek közti viszonyok, ellentétek, klikkek. Értékrendek baráti kapcsolatok.

Téma: Nem barátkozik velem senki! Magányos csiga története.

Fókusz: Egyedül?

Előkészítés:

Teremrendezés (székek körben).

Tanári narráció: Egy széles autóút mellett éldegélt egy csiga. Rendes, jóra való csiga volt, illemtudó, és roppant kellemes társaság – bár ezt sajnos rajta kívül senki más nem tudta. Ugyanis olyan lassú volt szegény, hogy mire udvariasan köszönt volna bárkinek is, az már rég messze járt. Pedig annyira szeretett volna legalább csak annyit mondani, hogy:

– Üdvözlöm, szép időnk van, nem, de bár?

De nem mondhatta senkinek. Próbálkozott-próbálkozott, de egyszer sem járt szerencsével. Az autóút mentén egyébként is ritkán jártak, és azok is mind jóval gyorsabbak voltak nála. A csiga nagyon elszomorodott. Még soha nem volt barátja, és születésétől fogva egyedül élt a házában, annyira magányosan, hogy már a nevét is elfelejtette, hiszen soha nem szólt hozzá senki.

A rövid narráció után csoportokat alakítunk, minden csoport húzhat egyet a kártyák közül. A kártyák fogalmakat tartalmaznak, amit **némajátékkal** mindenki mutasson be, utána mondania kell néhány mondatot. Ezek a fogalmak mind a barátságához köthetők.

Kontextusépítés:

Bizalmi játék. Számos szigetek, az egész osztály játssza, a játékvezető mond egy számot, minél hamarabb alakítsanak a számnak megfelelő létszámú szigetet a tanulók. (kézfogás, összekapaszkodás) Aki kimarad, a következő alkalommal újra próbálkozhat. Tapsra kezdjenek

el újra járkalni a térben. Lehet kiesős változatban vagy úgy szigorítani, hogy mindegyik szigeten kell, hogy legyen lány és fiú is. (milyen érzés egyedül maradni?)

Tanári narráció:

A játék után jöhet tovább a mese a magányos csigáról:

Az út mentén széles árok húzódott, így a csiga még csak arra sem mehetett, pedig azon túl óriási erdő magasodott, nyilván tele állatokkal.

– Ott biztosan lakik valaki, aki szívesen lenne a barátom – vélekedett a csiga. – Aki nem szalad el, mire azt mondanám, hogy „szép időnk van, nem de bár”.

Éveken keresztül próbált eljutni az erdőbe, de hiába küszködött, az árok soha nem akart véget érni. Éjjel-nappal autók, kamionok dübörögtek el mellette, kész csoda volt, hogy addig egyben maradt.

Aztán egyszer csak megállt. Elfáradt. Tapodtat sem mozdult.

Feladta.

Tanári narráció:

Hogyan fejeznéd be a történetet? (interjú)

Kérdések a magányos csigáról, segítségnyújtás. Visszacsatolás a játékra, hogyan érezte magát az, aki nem kapott helyet a szigeten és magányos maradt? Ki érzi magányosnak magát az osztályban és miért?

Levezetés:

Szoborjáték

Egy játékot ajánlok, arra kérem a résztvevőket, hogy alkossanak egy szobrot. Olyan szoborrá kell, hogy alakuljanak (az ismert szoborjáték szabályai szerint), hogy annak az elkészült testhelyzetnek az összetartozást, bizalmat kell bemutatnia. A szobornak ezt az állapotot fél percig meg kell tartania.

Közös rajzolás

A csoport közösen fog tollat, ceruzát, rajzolnak a barátság témában szabad gondolatok alapján.
(a rajz jelképes is lehet)

Tanári narráció:

A mese befejezése:

Onnantól fogva ki se bújt a házából. Olvasott, zenét hallgatott, majd miután végzett az összes könyvvel, és kívülről fújta az összes lemezt, csak bámult kifelé az ablakon naphosszat.

A kamionok száguldottak rendületlenül.

És egyszer csak észrevett egy másik csigát a túloldalon. Izgatottan dugta ki a fejét a házából, és próbálta felhívni magára a figyelmet. Eredménytelenül.

Először elszomorodott, majd úgy döntött, csak azért sem adja fel. Onnantól kezdve minden nap azon mesterkedett, hogy a szemközti csiga felfigyeljen rá. Mert hogy az sem mozdult, ott álldogált messze-messze, a forgalmas út túloldalán.

Egyszer csak azt vette észre, hogy a másik csiga is ugyanúgy nézi őt, és ugyanolyan izgatottan integet a csápjaival. A csigát boldogság töltötte el.

– De jó lenne átkelni az úton! – ábrándozott. Ám hiába törte a fejét, a kamionok csak jöttek és mentek, lehetetlen volt átjutni, hiszen rögvest agyonnyomták volna.

Telt-múlt az idő. A csiga lelkesedése alábbhagyott, már alig dugta ki a fejét a házából, csak üldögélt odabent bánatosan. Néha kipillantott az ablakon, de úgy tűnt, a másik is feladta. Két magányos csiga, akik soha nem találkozhatnak.

Aztán egyszer eleredt az eső. És csak esett és esett, de nem úgy, ahogy általában: temérdek víz szakadt le az égből, és magával sodorta a csigaházat is. A csiga biztosra vette, hogy ez már a vég – de már nem félt. Lekuporodott a földre, és miközben lepotyogtak a könnyei, összetörtek a tányérjai, felborultak a szekrényei, egy párnát tett a feje alá, és elaludt.

Amikor felébredt, már nem esett. Kemény a csigahéj; úgy tűnt, a háza nem tört össze. Átverekedte magát a romokon, és kilesett a szabadba. Ugyanott volt, mint eddig, az út szélén,

az árok mentén. De mielőtt fásultan visszabújt volna, észrevett valamit. A másik csiga volt az – méghozzá az ő oldalán! Bizony, a vihar egymás mellé sodorta őket.

A csiga nekiveselkedett, és elindult. A másik ugyanígy tett. Hamarosan ott álltak egymással szemben.

– Üdvözlöm, szép időnk van, nem de bár? – kérdezte boldogan a csiga.

– Üdvözlöm, szép időnk van, nem de bár? – kérdezte a másik.

És az úton továbbra is dübörögtek a kamionok, az árok örökre elválasztotta a csigát erdőtől, de ki a csudát érdekelt – hiszen már soha többé nem kellett egyedül lennie.

Zárás:

Ha mard idő, filmnézés a barátságról.

<https://youtu.be/lz83aETbkeU?si=JVswNuWZ73vPMU9v>

<https://youtu.be/xM9yJYcR1TU?si=YlrIWNNkolcQziM0>

<https://youtu.be/cGBCZPvmajM?si=-7o-DuBRFBh6RFt>

https://youtu.be/_ov7UFmgjEk?si=LKAcVCdzUSYQDsWq

Szakirodalom:

<https://folyoiratok.oh.gov.hu/mikkamakka/mese-a-maganyos-csigarol-aki-boldog-akart-lenni>, utolsó letöltés: 2024.02.02.

5.2

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Oktató: Bencéné Dr. Fekete Anikó Andrea

A pedagógus szerepei és munkatevékenysége

Esettanulmány

Ábrámovics Antal

2022.10.19.

Tanuló neve: X.Y.

Kora: 14 éves

X.Y. általános iskolás 8. évfolyamos tanuló, kimagasló tehetséget mutat a művészetek terén. A képzőművészetben több terület is érdekli, motivált, rajong az új dolgokért. Az órákon, és a szakkörön megszerzett tudását jól alkalmazza, és a saját egyéni látásmódján sokszor át is formálja. A képzőművészet mellett a horgászat és a tenisz is nagyon érdekli, sikereket ér el benne. A kíváncsiságát sokszor nehéz kielégíteni, nagyon tud lelkesedni egy adott feladat iránt. A feladatokat mindig befejezi kitartó, ha nem sikerül, akkor ez érzelmileg is megmutatkozik rajta. Nem törődik bele abba, hogy valami nem sikerül, maximalista saját magával szemben. A munka során új ötletekkel áll elő, ezáltal sokszor elkalandoznak a gondolatai. Szakkörön belemerül a munkába, emiatt kicsúszik az időből, de ezt nem bánja, szívesen folytatja otthon a feladatot. Önmagával szemben felállított követelménye magas, jövőképe stabil. Perfekcionista, tökéletességre törekszik.

X.Y. harmadikos kora óta jár a szakkörömbé a kapcsolatunk folyamatos, az alkotásaiban a fejlődés jól látható. A magáról kialakított énképe stabil volt, egészen a hetedik osztályig, ahol elbizonytalanodott, és a biztos jövő képe, instabillá vált. Az énképének formálásának erősítésében nagy szerepet játszott, a folyamatos pozitív visszajelzés, dicséret amit, mind órán, mind a szakköri foglalkozáson megkapott. A versenyhelyzetek, a kortársaival való megmérettetés visszajelzése volt a saját teljesítményének. A témák, verseny körülmények mindig közös döntésen alapultak, így a gyerek önértékelése pozitív tudott maradni.

Hetedikes korában megjelenő serdülőkori problémák miatt a társaival a viszonya megváltozott, érzelmileg instabillá vált, és bizonytalan lett a jövő képe. Amint írtam harmadikos kora óta foglalkozom vele, és mindig határozott volt abban, hogy mivel szeretne foglalkozni. Megváltozott a hangulata, kifogásokat keresve nem járt szakkörre, motiváltsága nagyon eltért a megszokottól. Tanáraként tudtam, hogy nem szabad elengednem, tovább kell támogatnom abban, amiben már kisgyerekkorban segítettem, hogy elérje célját. Ez volt az a helyzet, amiért köztünk „konfliktus” helyzet alakult ki. Kimagasló tehetségű gyerekről van szó, így mindent megtettem, megpróbáltam, hogy új, pozitív ingerek érhék. Órákra bevitettem különböző pályázatok kiírását, amivel próbáltam motiválni egy újabb megmérettetésre. Folyamatos negatívitás jellemezte ebben az időszakban, romlott a tanulmányi eredménye is. Felvettem a szülőkkel a kapcsolatot, X.Y. családja támogató, a gyermek jövőjét nézve, tanuljon azt, amihez kedve van. Ő az egyetlen gyermek, nincs testvére. Édesapja és édesanyja, sokat foglalkoznak a gyerekekkel, megpróbálnak minél több időt vele tölteni. Természetesen elismerik,

hogya a gyermekük tehetséges, és maximálisan támogatják. Elmondásuk szerint jól teljesít az iskolában. X.Y. az otthoni munkákból is kiveszi a részét, szívesen takarít és segít anyának a konyhában. X.Y. szeret iskolába járni, az osztálytársaival jó a kapcsolata. Elmondása alapján sokszor unatkozik az órákon, mert számára könnyen megoldhatók az adott feladatok.

„Az a gyerek viszont, akit szülei önmagáért szeretnek, tisztában lesz saját értékeivel, és ezeket képes lesz méltányolni. Ekkor szerethetőnek és hatékonynak látja önmagát, és elviseli a kritikát, mivel bízik magában, és tudja, hogy a hibák korrigálhatók. Az elfogadás másfelől azt is jelenti, hogy a szülő nem testálja gyerekeire beteljesíthetetlen vágyait (pl. „Én nem tanulhattam egyetemen, majd a fiam, ő viszi valamire”, vagy „Én sose tudtam elég nőies lenni, majd a lányom, epekedni fognak érte a fiúk”), nem oszt rá a fejlődését gátló szerepeket (pl. hogy tartsa egyben a szétbomló házastársi kapcsolatot, vagy hogy lány léte viselkedjék fiúsan). Engedi saját sorsát élni.”¹⁴

A szülők támogatása nagyon fontos volt ebben a helyzetben, és meglepetésként érte őket, hogy gyermekük már nem motivált, és nem jár szakkörre. Anyukája személyesen megkeresett, és elmondása alapján, jelenleg a sport az, ami fontossá vált számára, és sikereket ér el benne. A szülők is elbizonytalanodtak, így megnehezítve a dolgomat. A tanári magatartás nagyon fontos volt ebben a helyzetben, hogy továbbra is fenn tartsam az érdeklődését a művészetek iránt. Kiállítás látogatásokat szerveztem, ahol Ő is részt vett, beneveztem egy városi pályázatra, olyan témát keresve, ami tetszett neki. Órákon és otthon alkotott, látva pozitív hozzáállását a munkához, úgy éreztem, hogy sikerül visszatérítenem a céljaihoz. A pályázaton első helyezést ért el, a díjátadón a szülei is ott voltak, akik utána megkerestek és a gyermekük jövőjének megerősítésében kértek tőlem tanácsot, és biztosítottak abban, hogy ismét járni fog a foglalkozásaimra. Sikerült alkalmaznom a jutalmazás, díjazás eszközét, ami ismételten megerősítette abban, hogy mivel is kell foglalkoznia.

„Fontos az is, hogy a siker és a kudarc helyzeteiben hogyan reagál a tanár. Az önértékelést és motivációt az fogja növelni, ha siker esetén a jó képességet vagy megfelelő erőfeszítést jelzi vissza okként, és nem például azt emeli ki, hogy túl könnyű volt a feladat. Ugyanakkor kudarcnál fontos, hogy belső, de instabil, változtatható okokra (pl. gyakorlás hiánya) helyezze a hangsúlyt, mert ezzel képes motiválni a további erőfeszítésekre a diákot.”¹⁵

¹⁴ N.Kollár Zs., Pszichológia pedagógusoknak, Osiris, Bp, 2004. 84.oldal, A szülők nevelő hatása

¹⁵ N.Kollár Zs. (2004), Pszichológia pedagógusoknak, Osiris, Bp. 186. oldal, Motiváció és iskola

A pályaválasztás kapujában, a tehetség, és a befektetett rengetek energia mellett, tartottam attól, hogy egy olyan pályát választ, amiben nem érzi jól magát, és megbánja választását. Mivel a szülők, azt tartják fontosnak, ami jó a gyerekeknek, ezért a bizonytalanság rajtuk is érződött. Ha nem jól dönt, a rossz közérzet nagyban befolyásolja, hogy milyen végzettsége lesz majd a jövőben. Az idei évben, a bizalmamat és a támogatásomat fenntartva a szakkörömön kívül, külön foglalkozom vele, előkészítve a felvételi megmérettetésekre. Ezek a foglalkozások lemondásokkal járnak, csak ez a fontos, minden mást félre kell tenni és készülni. A sport másodlagossá vált.

„ A társadalomban minden embernek fel kell vennie különböző szerepeket, és óhatatlan, hogy ezek adott esetben különböző módon konfliktusba kerüljenek egymással vagy a személyiségünkkel. Le kell szögeznünk, hogy ezeknek a konfliktusoknak nincs jó megoldása. Mindenképpen veszítünk valamit, érdekek sérülnek, vagy lemondunk fontos dolgokról. Csupán arra törekedhetünk, hogy minél kisebb veszteséggel kerüljünk ki ezekből a helyzetekből. Ezért alakítunk ki és használunk különböző stratégiákat. A szociálpszichológiai kutatások feltártak néhány tipikus stratégiát (Gross, 1973).”¹⁶

Az iskolában a társas viselkedése változó, tanáraival szemben tisztelettudó. Órákon aktív, kitűnő tanuló. A kiemelkedő tanulmányi eredménye miatt az osztálytársaival a viszonya sokszor feszült, emiatt konfliktusba keveredik. Gyorsabb a problémamegoldó képessége az átlagnál, ezért órákon, amikor már kész a feladatokkal, szívesen rajzolgat. Precíz, a saját felszerelésére nagyon vigyáz, és ha valamit otthon felejt, akkor ingerültté válik. A dolgozatai, gyűjtőmunkái mindig jól sikerülnek, tárgyi tudása széleskörű. Szeret elmélyülni egy probléma megoldásában.

Kortársai többsége felnéz rá, ismervén a tehetségét. Szeret egyedül dolgozni, de a csoportos munkából is kiveszi a részét, ha kell, segít, magyarázatából nem alakul ki vita, hanem gyorsabb lesz a munkatempó. Szeret a figyelem középpontjában lenni, még úgy is, hogy nem rendelkezik humorérzéssel. Több tanárral is jó a kapcsolata. A rajz, mint kedvenc tantárgy, itt teljesít a legjobban, itt ért el kiemelkedő eredményeket. Munkáiból már többször is volt kiállítás, amit az iskola többi diákja is látott, ami jó, mert a szerénységéből adódóan, nem szokott dicsekedni az alkotásaival. Több pályázaton is kiemelkedő eredményt ért el.

X.Y. tehetségét kis csoportokban való munkánál, jobban tudja hasznosítani, így ezt a lehetőséget mindenképpen javasolnám a szülőknek és a kollégáknak. A tudását mentor tanárra

¹⁶ N.Kollár Zs. (2004), Pszichológia pedagógusoknak, Osiris, Bp. 420 oldal, A szerepkonfliktus

bíznám, hogy tovább tudja gyarapítani a már megszerzett ismereteit. Javasolnék még tantervi tömörítés alapján gazdagítást, olyan programok, akár kiállítások látogatását, amivel a látásmódját és érzelmi kötődését is tudja formálni. Az önálló projectek nagyobb számú alkalmazását, nyárra alkotótáborokban való részvételt. A táborokban a tehetséges diákok azonos képességekkel rendelkeznek, könnyebben kerülnek kapcsolatba egymással és úgy mond reálisan látja a saját képességeit. Az iskolában a tantervi tömörítés újabb kihívásokat állíthat a gyerekek elé. Többféle technikát kedvel, a filmművészet sem áll messze tőle. A középiskolai tanulmányait valamilyen művészeti iskolában tudom elképzelni, ahol a tehetségét tovább tudja fejleszteni.

A szülőknek azt tanácsolnám, hogy beszélgessenek el gyermekükkel, és olyan pályára küldjék, amiben az örömét leli, és ki tudja bontakoztatni a tehetségét. Egyre kevesebb az ilyen gyermek, nem szabad hagyni, hogy a tehetség elkallódjon. A magasfokú fogékonysága művészet iránt hozzásegítheti, hogy egy komoly, sikeres művész válhasson belőle.

Szakirodalom:

N.Kollár Zs. (2004), Pszichológia pedagógusoknak, Osiris, Bp.

Melléklet:

A tehetséget két féle módszerrel mértem, egy **kreatív produktumban** és a **Slocumb-Payne** kérdőívben.

A produktum képzeletdús gondolkodást tükröz, több ötletet tartalmaz és az eddigiektől eltérő ötleteket használt.

- 1. Nézőpontváltás tükrözi, rugalmas**
- 2. Nagyon részletes, aprólékos**
- 3. Szimbolikus nyelvezetet használ az ábrázolásban**
- 4. Az absztrahálást jól alkalmazza**
- 5. Az alkotás túlmutat a korosztálya gondolkodásánál, magasabb szintet mutat**
- 6. Eredeti ötlet, szokatlan megközelítés**

Jól alkalmazkodó, nehezen alkalmazkodó

- 1. Gyorsan sajátítja el az új információkat, jól tűri a monotonitást**
- 2. Nem tesz fel zavarba ejtő kérdéseket**
- 3. Nagyrészt önálló, másoktól is elvárja, hogy érdeklődve tanuljanak**
- 4. Jól látja az összefüggéseket, de a rendszerezésben nem lehet követni**
- 5. Elvonatkoztató képessége jó, sokszor megbotránkoztató következtetésekre jut**
- 6. Gazdag szókinccsel rendelkezik, de az órai feladatokat sokszor unja, tudálékosnak látszik**
- 7. Ami érdekli, azon kitartóan dolgozik, nem adja fel, ilyenkor öntörvényű**
- 8. Hatalmas az ötlettára, fantáziája határtalan, csoportmunkákban sokszor ragaszkodik a saját ötleteihez, de együttműködő**
- 9. Önálló vélemény tud alkotni, megkérdőjelezi időnként a tekintélyt**
- 10. Nagyon kritikus önmagával szemben, perfekcionista, az elutasítást, kritikát nem szereti, dühössé válik**

A kérdőív alapján a karakterizáció mértéke markáns.

5.3

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Oktató: Dr. Kontra József

A térbeli viszonyok és azok kifejezése a gyerekeknél

Ábrámovics Antal

2023.04.18.

A téma, amivel a kutatásomban foglalkozom, az egy olyan vizuális kérdést vet fel, ami a gyerekek kifejezésében és ábrázolásában egyre nagyobb mértékben jelentkezik, a térábrázolás. Ahhoz, hogy eredményes legyen a vizsgálatom, több korosztály érintve próbáltam elérni a célt, ami, az lenne, hogy megtaláljam az okokat, hogy mi történt, vagy történik a tanulók vizuális megfogalmazásában. Sajnos ezek a hiányosságok nagyban befolyásolják a látásmódjukat és ezzel megnehezítik az eredményes munkát az órákon.

A firkálás kezdetét, a gyerekek második életévéhez kötik (firka-korszak). Hogy mikor kezdődik a firka-korszak és hogyan változik a rajzi képességek fejlődése, annak a kulturális háttérnek a függvénye, hogy a gyermek miben nevelkedik. Ha a szülő nem a mobiltelefonját, vagy a televízió távirányítóját adja a gyermeke kezébe, hanem ceruzát, papírt, amit a gyerek naponta használ, több tucat kis firkákat készít. Természetesen, ha a körülmények nem adóttak, mert nincsenek meg a feltételek, akkor is az alkotás öröme létrejöhet, akár ha összekeni magát az ebédjével. Az első alkotások (barlangrajzok) minimális eszközzel készültek, tehát ha nincs lap, ceruza, akkor pl. ott a homok, amibe karcolni lehet. Mind a két esetben létrejön az alkotás, és a fejlődés is. A gyermek elsajátítja, hogyan kell bánni a nyomhagyó eszközzel és az, hogy már tud vonalat húzni ("funkcióöröm") elkezd rajzolni. A rajzi képességek fejlődésének spirális modellje szerint, a gyerekek megőrizve a tapasztalataikat és azokat felhasználva alakítják képi nyelvezetüket. Löwenfeld mérései alapján, a 7-8 éves gyerekek már stabil tartalmú geometrikus sémákat, és formákat ismernek (sematikus korszak). A 9-12 évesek (realizmus hajnala) a tér és környezet kifejezésében jártassak. A 12-14 évesek (értelmezés kora) megjelenik az erős törekvés a valóság-hűsége.

A térábrázolás és annak kifejezése az egymás mellé helyezett elől és oldalnézet, plusz még valamilyen madártávlat jellemzi a kezdeti korszakot. A gyerekrajzok sajátossága, ha térbeliségről van szó, hogy szubjektívek a méretarányok, akkora a virág, mint a ház a képen. Nagy László szerint, a gyerek azt rajzolta nagyobbra, amit fontosnak tartott. A téri viszonyok hiánya ebben az időszakban hiányosak, de jól fejleszthetők, egyben nagy kihívás a vizuális tantárgyat tanítók számára, hogy ne következzen be sématorés a gyerekeknél. Észrevehető a gyerekeknél az jelenség, és ez egészen a kamaszkorig megmutatkozik, hogy ha egy beállítást rajzolnak, nem a látványra összpontosít, hanem fejből, tapasztalatból próbál meg hasonlót létrehozni. Ez a problémám felvetésének az egyik olyan pontja, amelynek a megoldását keresem. A „rajzi törés” mint fogalom, létezik-e a gyerekeknél? Sokan 10-12 éves korosztályhoz kötik. Az én tapasztalatom az, hogy ha létezik is ilyen, az akkor a 14-16 éves korosztályhoz köthető, persze folyamatosan változik a világ, rengetek új tényező van jelen az életükben, ami befolyásolja a vizualitásukat, érdeklődésüket. Nyolcadikos tanulónál többször

is elhangzik az a mondat, hogy én nem tudok rajzolni, régen sokkal jobb voltam. A jelenséget visszavezetném a 10-12 éves korosztályhoz. Ez az a korosztály, akikkel nagyon jól lehet dolgozni, folyamatos az érdeklődés, fejlődés. Az elmúlt évek tapasztalatai, sajnos már nem ezt mutatják. Sokszor csak azért rajzol az órán, mert kötelező, összecsapja, nem szerez neki örömet. A fejlődés lassul, így az eredmények, és a produktumok is változnak. Az alkotásaikban csökken a grafikus nyelv jelentősége, nincs tartalom, téma, értékelhetetlen kompozíciók születnek. Amit én vizsgálni szeretnék. Hogyan fejlődik a kamaszok ábrázoló képessége, és térbeli kifejezésük. Kárpáti Andrea foglalkozott ezzel a témával, az ő írásaiból kaptam segítséget a vizsgálatomhoz. Jól, és átfogóan dolgozta ki, de a világ halad előre, változnak a gyerekek, az érdeklődésük, és ezért a vizuális nyelvük is. Mindenben egyetértek a szerzővel, viszont, ha jelent nézem, akkor a korosztályokban mást tapasztalok.

A kutatásom témája kézenfekvő volt számomra, régóta foglalkoztatnak a gyerekek térbeli megfogalmazásában tapasztalt hiányosságok. Nyugodtan mondhatom, hogy minden órán vizsgálok, hiszen ezzel foglalkozom. Én most korosztályokra bontva végeztem a mérést, vizsgáltam első osztályosoknál, ötödik és nyolcadik évfolyamon, külön vizsgálva lányok és fiúk képességeit. A rajzi képességek vizsgálatához Gilbert Clark (CDT) tesztjeit használtam, egy kis kiegészítéssel. A méréshez egy 10x10-es négyzetet, ceruzát vagy tollat használhattak. A témát, a térbeli viszonyok vizsgálatához kötöttem. A feladat elvégzésére 15 percet adtam, szabadkézi rajzolás, nem használható segédeszköz.

Eredmények:

A vizsgálatomban 60 diák, korosztályonként 20 tanuló, 10 lány és 10 fiú vett részt. Azonos feladatokat oldottak meg. Három feladatot kellett megoldaniuk, 15 perces időhatárral. Mindegyik téma a térbeli kifejezésekhez kapcsolódott. I. feladat: Rajzold le a házatokat, ahogyan az utca túloldaláról látod! II. feladat: Rajzolj egy autót, ami a ház előtt parkol! III. feladat: Rajzold le magad, ahogy a barátaiddal az iskolaudvaron játszol!

Pontozási kritériumok:

A három rajzot azonos értékelési kritériumok alapján pontoztam, 0-tól 5-ig, összesen 50 pontot lehetett szerezni egy feladatra. 1. Érzelmi minőség: vonal, forma, textúra, képi minőség (20p). 2. Formai jegyek: képi ritmus, egyensúly, kompozíció, tartalom (20p). 3. Kifejezőerő: térbeliség, a probléma korrekt megoldása (10p).

A vizuális minőségekre adott pontszámok alapján a munkák a következő besorolást kapták:

Átlag alatti (A)

Átlagos (B)

Átlag feletti (C)

Összesített pontszámok:

	Fiúk	Lányok
7-8 évesek	846	888
10-12 évesek	864	1128
14-16 évesek	843	813

Vizuális minőségek alapján:

	Átlag alatti		Átlagos		Átlag feletti	
	Fiú	Lány	Fiú	Lány	Fiú	Lány
7-8 évesek	3	1	6	7	1	2
10-12 évesek	4	1	6	5	0	4
14-16 évesek	3	3	5	6	2	1

Korosztályok teljesítménye:

	Átlag alatti	Átlagos	Átlag feletti
7-8 évesek	20%	65%	15%
10-12 évesek	25%	55%	20%
14-16 évesek	30%	55%	15%

Összesítve:

	Átlag alatti	Átlagos	Átlag feletti
Lány	8%	30%	12%
Fiú	17%	28%	5%

A vizsgálatból származó eredmények is azt bizonyítják, hogy a 10-12 éves korosztály a legeredményesebb és valahol, a „törés” ha létezik, a 14 éves kor előtt következik be. Nagyon hasonlóak a korosztályok közti eredmények, látásmódjuk még mindig az alapsémákra épít. A megszerzett, vagy nem szerzett tudás, ami a firkakorszakból megmaradt, látszik az alkotásokban. Amint már írtam a dolgozatom elején, a digitális robbanással a gyerekek látásmódja megváltozott, a tér érzékelése különböző eszközökön keresztül egy természetes

folyamat számukra. Ha ezt a térszemléletet vissza kell adniuk, akkor már jelentkeznek a gondok. Hiányoznak a sémák, ahhoz hogy teret kifejezzenek, színekben, formákban. A számítógépes grafikát ne keverjük ide, hiszen ott egy programot kell megtanulni kezelni, amihez sokszor elég, ha kreatívak vagyunk. Tehát nem kell fix rajztudás, mert a mesterséges intelligencia, sokszor van a segítségünkre. A tapasztalatom, továbbra is az, hogy a gyerekek vizuális gondolkodása megváltozott, sajnos nem jó irányban, és a térbeli helyzetekben egyre nehezebben tudnak eligazodni. Továbbra is foglalkozni kell a térábrázolással, sőt már alsós korban is többször kellene látvány után rajzoltatni, vagy térbeli plasztikát készíteni, de az aktuális tankönyvek ezt nem teszik lehetővé. Felsőben, hatodikban foglalkozunk először magával a térábrázolással, és inentől kezdve, minden évfolyamon szerkesztünk, próbálom a térben való jártasságukat egyre magasabb szintre fejleszteni.

A vizsgálatom előkészítése nem okozott gondot, az eszközök kéznél voltak, papír, ceruza stb. Maga a tesztfeladat megrajzolása, már nagyobb szervezést igényelt, hiszen, első osztályokból válogatott gyerekeket, akik részt vettek a kutatásban meglátogattam és elmondtam, hogy miben fognak részt venni és mit kell majd készíteniük. Le kellett szerveznem, úgy, hogy órát ne zavarjak, hiszen mindenki nem vett rész a feladatban. A kollégáimnak köszönhetően, nem ütköztem akadályba. Felsőben, egyszerűbb volt a dolgom, az érintett diákok az óráimon tudtak dolgozni. Az elkészült tesztek kiértékelése több időt vett igénybe, mit, ahogy én arra gondoltam. Ezt a fajta tesztet még nem használtam, jó tapasztalat volt, és visszaigazolást kaptam arról, amiért belevágtam ebbe a kutatásba. Pozitívan értékelem a gyerekek és a saját munkám.

Szakirodalom:

Dr. Kontra József: A pedagógiai kutatások módszertana, egyetemi jegyzet, 2011

Kárpáti Andrea: A kamaszok vizuális nyelve, Akadémia kiadó, 2005

Kárpáti Andrea: A térábrázolás és térérzékelés fejlődése 12-16 éves korban. Budapest: Pest Megyei Pedagógiai Szolgáltató Intézet, 2000

Képek: Saját fotók

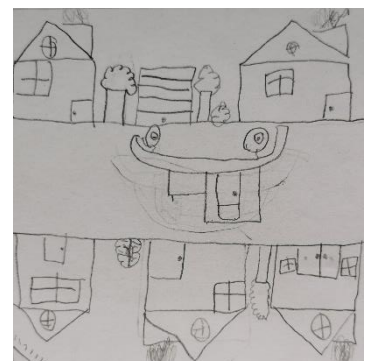
Melléklet: (képek saját fotók)

C

B

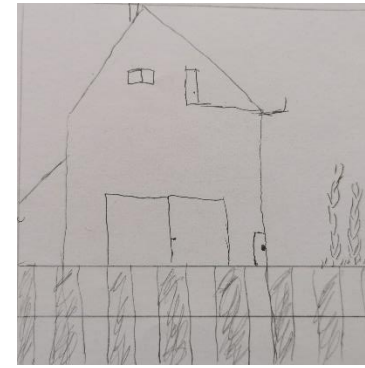
A

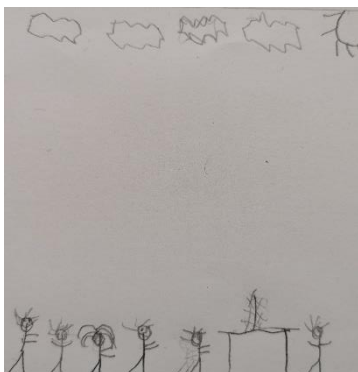
B

C

A

A

B

C

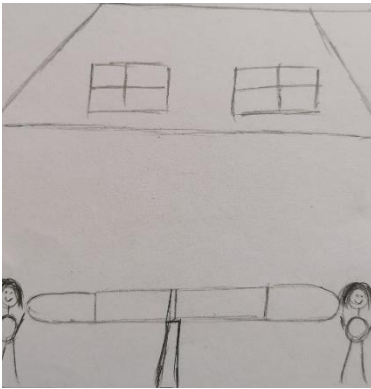
C

A

C

A

C

B

Gyerekek munkáiból válogatás: Átlag alatti (A), Átlagos (B), Átlag feletti (C)

5.4

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Oktató: Szántóné Tóth Hajnalka

Differenciálás-Adaptivitás

Fejlesztés-Fejlődés

Ábrámovics Antal

2023.04.18.

Interjú:

A kutatásom során a differenciálás és az adaptivitás fogalmát jártam körül, a két módszert sokan hasonlóan vagy rosszul értelmezik, ezért kíváncsi voltam ennek okaira.

A kutató munkám során megkérdeztem hat pedagógus kollégát, két alsós, két felsős és a vezetőségből is kettőt. Emellett az osztályomba járó két érintett diákot és a szüleit. A tőlük kapott információkból állítottam össze a dolgozatom. Megpróbáltam egyszerűen, a lényegre koncentrálva kérdezni. Mindenki, aki részt vett benne, segítőkész és alaposan átgondolt válaszokat adott.

A differenciálás fogalmát hasonlóan értelmezték a kollégák és a szülők:

Olyan módszerek és tanulási-tanítási technikák alkalmazása, melyek hozzájárulnak a tanulók egyéni adottságainak fejlesztéséhez, egyénre vagy kis csoportra szabottan segítik képességeik fejlesztését, fejlődését. A gyerekek a nekik legmegfelelőbb segítséget kapják, hogy iskolai munkájukban sikereket érjenek el, tanulmányi eredményeik javuljanak. Célja, hogy eljuttassuk a tanulókat a képességeik alapján a legmagasabb tudásszintre. Órán a tananyag elsajátításának módjában és mennyiségében a gyermek értelmi képességének megfelelő mennyiségi és minőségi ismeretanyag átadás. A tanítványaim egyéni képességeihez (legfőképp SNI, BTM) kapcsolódó tanítási-tanulási módszerek figyelembe vétele. A tanulók egyéni adottságainak, készségeinek és képességeinek figyelembe vételével az egyéni fejlesztési utak meghatározása. Ezt követően adott témakörben mennyiségi és minőségi egyénre szabott feladatokkal történő fejlesztés. Nem feltétlenül ugyanazt és nem feltétlenül ugyanúgy tanítjuk mindegyik tanulót.

Milyen eszközöket használ a tanítás során?

IKT, tankönyv, munkafüzet, tanulói füzet, fali térkép, tanulói atlasz, vaktérkép, földgömb, közetminták, filmfelvételek és földrajzi kísérletekhez szükséges kémiai anyagok, eszközök. Elsősorban a személyre szabott, individuális munkát részesítem előnyben. Ehhez azonban nem nyújt megfelelő segítséget a rendelkezésünkre álló taneszközök egysíkúsága. Így az internet segítségével tudok személyre szabott feladatokat készíteni. Frontális- egyéni, frontális- csoportos, tudásszint tanár szerinti differenciálás. Változatos munkaformákat és módszereket, mindig az adott óra célrendszerének megvalósítása érdekében. Fontos, hogy a tanítás a diákok érdeklődéséhez, képességeihez igazodjon. Projektmódszerek alkalmazása a rendszerszintű és folyamatokban való gondolkodás fejlesztéséhez. Digitális tábla (saját feladatok, internetes feladatok felhasználása, zene, képek ...) színesrúd, pálcika, korong,

szókétyák, labda, logikai lap, memóriakártyák, babilon, feladatlap, színes mágnesek, lego, Dopple, társasjáték, kártyajáték, sakk, malom, torpedó.

Mit tesz annak érdekében, hogy a differenciálás létrejöjjön az órán?

Előzetes felkészülés (tudásszint felmérése, célok meghatározása, eszközök, feladatok alkotása ...) Első lépésként meg kell ismerni a tanulók közti különbségeket (képességek, készségek, tudás) és ehhez kell igazítani a saját pedagógiai gyakorlatomat, munkaformákat, eszközöket stb. Házi feladat ellenőrzése után a feladatok megoldásának helyessége alapján adom a gyakorló feladatokat. Óra közben csoportbontás, adott tudásszint alapján. Ezt előzetes és alapos felkészülés teszi szükségessé. Minden, általam tanított osztályban vannak olyan tanulók, akikre szabottan kell feladatokat készítenem. Fontos, hogy minden feladattípus motiváló legyen a tanuló számára, hiszen motiváció nélkül nehezen teljesíthető az előzetesen megfogalmazott célkitűzés. Előzetes tudásfelmérés, aktuális tudásfelmérés, előzetes tervezés, aktuális, rugalmas megoldások meglévő feladatbankból.

Az adaptivitás szempontjából, már eltérőek a válaszok:

Igyekszem figyelembe venni a közoktatás valamennyi szereplőjének igényét. A prioritásokat a közösség érdeke határozza meg, nem elnyomva az egyént, ezért az egyéni bánásmód, az egyéni szociális problémák figyelembe vétele a törvényi keretek között különleges figyelmet kap. Az adaptíválás, elsősorban a csoportmunkákban valósítható meg. Itt fontos a csoporttagok együttműködése, a tolerancia, a türelem és az egyes tudásanyagok tanulók közötti megosztása. Az új világ hozta eszközöket, interaktivitást kihasználom. Figyelembe vesszük a fenntartó, tantestület, a szülők, tanulók igényeit. Ennek ismeretében határozzuk meg a Pedagógiai Program és az Éves Munkaterv fő oktatási és nevelési célkitűzéseit. A tehetségfejlesztésre, felzárkóztatásra különös gondot fordítunk. (szakkörök, sportkörök, differenciált képességfejlesztő órák stb.) Többoldalú kommunikáció a szülőkkel (zárt facebook csoport, kulturált visszajelzések, intézményi elégedettségi kérdőív). Szakkörök felajánlása a tanulóknak, hallgatói képzés felvállalása.

Milyen módszereket használ?

Kérdőív, kommunikáció, szülő értekezlet (szülőknek elmagyarázom, bemutatom az otthoni segítségadás módszertanát...), hiányzóknak feltöltöm az órára készített ppt-eket, interaktív anyagokat, füzetképet. Adatgyűjtések, ebből statisztikák készítése, fórumok, értekezletek. Interaktív tábla, google űrlap, interneten keresés, prezentáció készítés. Szívesen

alkalmazom a kooperatív tanítási-tanulási technikák megvalósítását, ahol az egyes csoportok részfeladatai során, majd azt követően az összegzés adja a tanóra szintézisét. Ismeretszerzés, jogi környezet értelmezése, rögzítése, egyéni kérések figyelembe vétele, információszerzés, beszélgetés, csoportos kommunikáció, írott anyagok elemzése, értelmezése. Konfliktuskezelés különböző pszichoterápiás dinamikával.

Milyen eszközöket használ? Tanulók mérése?

Saját személyiségem, határozatok, rendeletek, törvények, belső szabályzó dokumentumok gyűjteménye. Központi mérések, egyéni tantárgyhoz kapcsolódó témazárók, félévi, év végi mérések, tanórákon alkalmazott tanulói feleletek, illetve az órai munka minőségének értékelése, egyénileg és csoportosan. Fontos a tanév eleji felmérés, amely csakis és kizárólag(!) az előző tanév ismereteinek átismétlése után történhet. Szintén fontos a félévi- és tanév végi mérések értékelése, amelyek képet adnak tanítványaim tudásáról, munkám hatékonyságáról. Egyéni-csoportos mérés, szóban-írásban-úrlapon-szabaduló szobás feladattal. Bemeneti, diagnosztizáló mérések, évközi szummatív mérések, belső tantárgyi mérésrendszer félévkor és év végén egységes mérőanyaggal. Külső, országos mérések. A gyermek egyéni felzárkóztatása hiányzás után, pedagógiai szakszolgálathoz való irányítás, fejlesztőpedagógus. Központi mérések /évfolyamszintű, iskolai szintű feladatok – összeállított, igh. mérései, saját magam által összeállított feladatlapok egyénre/kis csoportra szabottan

A gyerekek megfogalmazása is változatos volt a kérdésben:

Milyen segítséget kapsz az órákon?

Több időt kapok a dolgozatnál. Csak szóban feleltek. Közel ülök a táblához. Használhatok segédeszközöket. Nem kapok jegyet a tantárgyból.

Ezek a módszerek valóban segítenek?

Igen, mert sokszor, még így sem tudom befejezni a feladatokat. Sokszor megfelelnek rólam és nekem kell szólnom. Igen, fejlesztő pedagógus is foglalkozik velem.

Hogy érzed, sikerült a többiekkel felvenned a ritmust?

Van, amiben igen és van, amiben nem, de ez sokszor az én hibám is, figyelmetlen vagyok.

Párhuzamosan három osztály van jelen az intézményünkben, tagozatosból kettő és egy általános. Mindegyik osztálytípusban vannak hasonló esetek, és a kollégák a gyerekek szükségleteinek megfelelően, megpróbálják a fejlesztésüket a legmagasabb szintre emelni.

5.5

Bábjáték órán: (képek saját fotók)

Az óra témája egy rövid történet, (Zsiga festő fest), amit bábok segítségével dolgoztunk fel. Különböző technikákat használtunk a bábok és a hátterek elkészítéséhez. A foglalkozás végén közösen előadtuk a darabot. Szereplők játszottak, a narrátor mesélt, a többiek a háttérrel és a kiegészítő tárgyakat mozgatták. Nagyon kreatív és élményekben gazdag óra volt.

Iskolában a gyerekekkel: (képek saját fotók)

Amint már reflektáltam a megtartott óráról, a gyerekek papírbábokat készítettek egy saját történet eljátszásához. A bábok olyan papírból készültek, amelyekre korábban a rajzóra keretein belül készültek különböző alkotások. A gyerekek kreativitása és vizuális gondolkodása a szereplők és a hátterek megformálásában kimagasló volt, ezáltal a végső produktumot is magasabb szintre tudták emelni. A rajzórán tanultakat jól tudták alkalmazni egy történet feldolgozásában és vizuális megfogalmazásában.

5.6

pedagógus neve: Ábrámovics Antal

Tantárgy: Rajz-vizuális kultúra

Osztály: 5.

Az óra témája: Görög művészet, mitológiai szereplők (Daidalosz és Ikarosz)

Az óra cél- és feladatrendszere:

- megismerkedés a Görög művészettel
- Daidalosz és Ikarosz történetének feldolgozása, drámapedagógiai eszközökkel

Fejlesztendő tanulási kompetenciák:

Az ismeretszerzési, a tanulási és a kommunikációs képességek fejlesztése az ókori görög művészet alkotásainak elemzésével.

A személyiség fejlesztése (önismeret, empátia, döntéshozatal képessége).

Legyen képes a tanuló az illusztrált történet legjellegzetesebb részleteit a kompozícióban hangsúlyozni.

Fejlesztendő képességek:

- a térbeli viszonyok alkalmazása
- tér-forma kapcsolata
- tervezői készségek alkalmazása
- színek ismerete, alkalmazása
- Megfigyelés fejlesztése
- Forma, funkció tudatos használata

A hatékony, önálló tanulás képességének fejlesztése az önállóan végzendő feladatokkal és a kutatómunkával.

A képzelet, a kompozíciós és díszítőkészség fejlesztése.

Tantárgyi kapcsolatok:

Magyar nyelv és irodalom: néhány görög mítosz ismerete.

Daidalosz és Ikarosz

Történelem: A krétai mondakör.

Természetismeret: Madarak

Technika és életvitel: Találmányok

Dráma-színház: Játékpedagógia

Felhasznált források:

Imrehné Sebestyén Margit: A képzelet világa 5.o, 2018-as kiadás 48-49.oldal

Szabó Attila: A művészet története vázlatokban 1997-es kiadás 48-49. oldal

Imrehné Sebestyén Margit: Útmutató és Tanmenetjavaslat, A képzelet világa 5.o, 2003-as kiadás 62-63-64-65.oldal

Johannes Itten: A színek művészete, Göncöl Kiadó, 2016

Képek: 1. Daidalosz és Ikarosz, Radóczné Bálint Ildikó: Irodalom 5. osztály, Apáczai Kiadó Kft, 2013

2. Vitruviusi ember, Enrica Crispino: Leonardao, Mérték Kiadó Kft, 2010

3. Leonardo találmány, saját fotó, Paks, Leonardó kiállítás, 2017

4. Tollak: <http://theanimalarium.blogspot.com/2011/06/from-field.html>, utolsó letöltés: 2019.11.18.

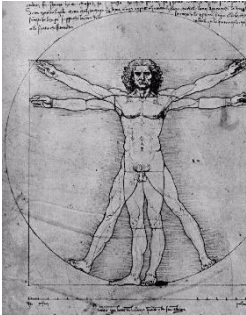

5. Toll: <https://i.pinimg.com/originals/6c/b8/4a/6cb84a98d58c29641badb2b007e8bf64.jpg>, utolsó letöltés: 2019.11.18

5. Színek hőhatása, hideg-meleg színek, Soltra Elemér: A rajz tanítása, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1996

6. Ikarosz, gyerekmunka, saját fotó

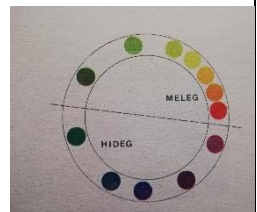
Időkeret	Az óra menete	Tanulói munkafordulók	Módszerek, tanulói tevékenységek	Eszközök	Megjegyzések
2p	<p>1. A vizuális probléma megfogalmazása</p> <p>Repülés? Kinek mi jut eszébe? (szabadság, béke)</p> <p>Miért nem tud az ember repülni? (mert a testfelépítésünk nem megfelelő)</p>	Frontális munka	motiválás, irányított beszélgetés	Projektor, fehér tábla	
2p	<p>2. Tanulók informálása a célról</p> <p>Görög mitológia megismerése, szereplői.</p> <p>Daidalosz és Ikarosz története:</p> <p>Daidalosz a Minósz király építész, akit bezárnak fiával a saját maga épített labirintuba.</p> <p>Szárnyakat készítenek tollakból, majd</p>	Frontális munka			<p>Szemléltetés:</p>

2p	<p>kirepülnek, a figyelmeztetés ellenére Ikarosz közel repül a naphoz, megolvad a viasz és belezuhan a tengerbe.</p> <p>Tantárgyi kapcsolat: Előzményként, irodalom órán megismerkedtek a történettel.</p> <p>3. Beszélgetés az eddigi ismeretekről</p> <p>Előző órán tanult útvesztők és Daidalosz kapcsolata? Daidalosz a knósszoszi palota tervezője, aki a király szörnyszülött fiának építette a labirintust.</p> <p>4. Új ismeret elsajátítása</p>	Frontális munka	<p>motiváció, irányított beszélgetés,</p> <p>Közlés, szemléltetés</p>		
----	--	-----------------	---	--	--

<p>6p</p>	<p>Leonardo daVinci küzdelme a repülő ember szabadsága: Leonardo álma a repülés, ami egész életében foglalkoztatta, soha nem valósult meg.</p> <p>Találmányainak megismerése, a repülés iránti vágyakozás: Több ezer találmányai között, megtalálhatók a repüléssel kapcsolatosak . Tantárgyi kapcsolat: Technika óra</p> <p>Madarak megfigyelése, elemzése: Figyelte,</p>	<p>közlés, szemléltetés</p>	<p>Közlés, irányított beszélgetés</p>	<p>Projektor, vetítés</p>	<p>Szemléltetés:</p>
-----------	--	-----------------------------	---------------------------------------	---------------------------	---

kielemezte a madarak mozgását, repülését, a madarak szárnyáról pontos másolatot készített. Madártollak formája, mintázata: A madártollak formái a madarak fajtától függően különböznek, és színeikben is változatosak. Tantárgyi kapcsolat: Természetismeret: Madarak felépítése

Színismeretek ismétlése, hideg-meleg kontrasztok

30p	<p>5. A tanultak alkalmazása</p> <p>A mai óra feladata, Ikarosz szárnyainak elkészítése. A szárnyakhoz tollak kellene, mindenki készíteni fog négy darab tollat papírból. A rajzlapot fektetve helyezük az asztalra, a tollak magassága a rajzlap szélessége. A tollak formavilága egyedi, ahogy a textúrája, mintázata is. Az osztály fele, akik tőlem jobbra ülnek, csak hideg színekkel, a baloldalon lévők meleg színekkel</p>	Egyéni és csoportos munka	rajzolás, festés, tervezés	A/4-es rajzlap, ceruza, tempera vagy akvarellfesték, víz, olló, ragasztószalag	A szempontok felkerültek a táblára.
-----	---	---------------------------	----------------------------	--	-------------------------------------

<p>3p</p>	<p>dolgoznak. Ezek a színek a napot és a tengert fogják szimbolizálni. Festékekkel dolgozunk, száradás után ollóval kivágjuk az alkotásokat. A kivágott tollakat mindenki felhelyezi Ikaroszra. Ki lesz Ikarosz? A legkisebb fiú sziluett képe az osztályból, papírból kivágva, és felragasztva.</p> <p>6. Az órai teljesítmény értékelése, önértékelés, Ikarosz repül? Ha mindenkinek sikerült felragasztani a tollakat, akkor igen! Az értékelési szempontoknak</p>	<p>Frontális értékelés. Vélemény alkotása, beszélgetés a feladatról</p>	<p>Értékelés. Önértékelés .</p>	<p>fehér tábla, ragasztószalag</p>	<p>Gyerekek alkotása:</p>
-----------	--	---	---------------------------------	------------------------------------	---

	<p>megfelelően közösen értékeljük az alkotást.</p> <p>Szemponatok: -tollak formája, mintázata, mérete</p> <p>Az egyéni munkából közös munka lett, kinek tetszik, kinek okozott gondot a feladat.</p>				
--	--	--	--	--	--

6. Nyilatkozatok:

NYILATKOZAT

Portfólió¹ nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve:	Ábrámovics Antal
A Hallgató Neptun kódja:	TOM08W
A dolgozat címe:	Dramai nevelés a vizualitás tükrében
A megjelenés éve:	2024
A konzulens intézetének neve:	Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Kaposvári Campus
A konzulens tanszékének a neve:	Neveléstudományi Intézet Szakdidaktikai Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott portfólió² egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: Kaposvár, 2024. 04. 11.

Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

NYILATKOZAT

Ábrámovics Antal (TOM08W) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a portfóliót¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A portfóliót a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*3}

Kelt: Kaposvár, 2024. 04. 12.

belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.